

Tegyvena Jūmyse užgimusio Kristaus ramybė ir džiaugsmas!

POPIEŽIUS MELDĖ KALĖDŲ TAIKOS ŠVIESOS VISO PASAULIO, YPAČ UKRAINOS, VAIKAMS

Popiežius gruodžio 11 d., sekmadienį palaimino vaikų ir šeimų į Šv. Petro aikštę atsineštas kūdikėlio Jėzaus figūrėles ir paprašė, kad vaikai, sugrįžę į namus, prie prakartėlės melstųsi už Ukrainą, ypač už ukrainiečius vaikus, kenčiančius nuo karo.

„Viešpaties Kalėdos suteikia taikos šviesos viso pasaulio vaikams, o ypač priverstiems išgyventi baisaus karo tamsą – karo, kuris Ukrainoje atima tiek daug gyvybių ir nužudo tiek daug vaikų,“ – pažymėjo Pranciškus.

Popiežius taip pat išsakė rūpestį ir skausmą dėl naujų vidaus neramumų Pietų Sudane – šalyje, kurioje jis planuoja lankytis 2023 m. sausio pabai-

goje, ir paprašė malda lydėti taikos pastangas, paminėjo gruodžio 11-ąją minimą Pasaulinę kalnų dieną, šiemet skirtą moters vaidmeniui saugoti kalnų aplinką ir perduoti kalnų gyventojų tradicijas, ir paprašė plojimais pasveikinti naują palaimintąją, šeštadienį Brazilijoje į altorių garbę iškeltą mergelę ir kankinę Izabelę Kristiną Mrad Campos.

(SAK / Vatican News)

Popiežius Pranciškus.

Vatican Media

JAV VICEPREZIDENTĖ KAMALA HARRIS: LIETUVA YRA DRĖSOS IR ATSPARUMO PAVYZDYS

Ingridos Šimonytės ir Kamalos Harris susitikimas.

L. Penek/LRV nuotr.

Su ministre pirmininke Ingrida Šimonyte susitikusi Jungtinių Valstijų viceprezidentė Kamala Harris sako, kad Lietuva yra drėsos, atsparumo ir demokratiškos vertybių puoselėjimo pavyzdys.

„Jūsų šalis ir jūsų lyderystė yra drėsos, atsparumo ir demokratiškos vertybių (puoselėjimo) pavyzdys“, – Vašingtone bendroje spaudos konferencijoje su I. Šimonytė sakė JAV viceprezidentė prieš jų dviejų dvišalį susitikimą.

„Jungtinės Valstijos ir Lietuva kartu aiškiai parodo, kad ginsime tarptautinėmis taisyklėmis pagrįstą tvarką Europoje, Indijos ir Ramiojo vandenyno regione ir visame

pasaulyje“, – pridūrė ji.

Pasak K. Harris, stiprybės dvišaliuose santykiuose JAV ir Lietuva semiasi iš atstovavimo bendriems principams ir vertybėms, abi jos taip pat remia Ukrainos žmones.

„Ponia ministre pirmininke, atsižvelgiant į neišprovokuotą ir nepagrįstą Rusijos karą Ukrainoje, mūsų darbas kartu (...) yra svarbesnis nei bet kada“, – teigė viceprezidentė.

Ji dar kartą patvirtino Vašingtono įsipareigojimus ginti ryšines NATO nares ir pabrėžė dešimtmečius nematytą Aljanso vienybę, nepaisant Rusijos mėginimų skaldyti bloką.

„Ši vienybė, manau, yra didžiausias mūsų stiprybės šaltinis“, – kalbėjo K. Harris.

Jungtinių Valstijų ambasada Vilniuje trečiadienį pranešė, kad šalis didins karinį buvimą Baltijos valstybėse, o Lietuvoje bus keičiamas JAV pajėgų statusas į nepertraukiamą rotacinę dislokavimą.

Pastaruosius kelerius metus JAV batalionas Pabradės poligone Švenčionių rajone buvo dislokuojamas su ilgesnėmis ar trumpesnėmis pertraukomis tarp rotacijų.

I. Šimonytė dėkojo JAV už jos karių buvimą Lietuvoje.

„Didžiuojamės, kad esame priimančioji šalis jūsų žmonėms, kariams, tarnau-

JAV ATSTOVŲ RŪMAI PRIĖMĖ GYNYBOS ĮSTATYMO PROJEKTĄ, NUMATANTĮ PARAMĄ TAIVANUI

Jungtinių Valstijų Atstovų Rūmai ketvirtadienį priėmė gynybos išlaidų įstatymo projektą, kuriame numatyta iki 10 mlrd. dolerių (9,5 mlrd. eurų) parama Taiwanui ir siekiama paspartinti ginklų pardavimą salai, taip išprovokuodami Pekino pasipiktinimą.

2023 metų Nacionaliniame gynybos įgalinimo įstatyme (NDAA), kurį dar turi priimti Senatas ir pasirašyti prezidentas Joe Bidenas, kad įsigaliojūt, būtų leista 2023–2027 metais Taiwanui kasmet skirti pagalbos už iki 2 mlrd. dolerių (1,9 mlrd. eurų).

Įstatymas taip pat suteikia J. Bidenui teisę Taiwanui kasmet skirti iki 1 mlrd. dolerių (0,9 mlrd. eurų) gynybos įrangos iš JAV atsargų arba teikti kitas paslaugas, pavyzdžiui, karinius mokymus.

jantiems bendram taikos ir laisvės labui“, – sakė ministrė pirmininkė.

JAV Lietuvoje nuolatinėms rotacijoms buvo dislokavusi kuopą – apie 150 karių – po Ukrainos Krymo aneksijos 2014 metais.

Po trejų metų kuopų rotacijas nutraukus, nuo 2019 metų amerikiečiai Lietuvoje rotuodavo batalionus.

JAV kariai yra dislokuoti Pabradės poligone Švenčionių rajone.

LRT, LRV

Taip pat reikalaujama, kad valstybės ir gynybos sekretoriai „Taivano prašymams pagal Užsienio karinės įrangos pardavimo programą teiktų pirmenybę ir paspartintų jų įgyvendinimą“.

Senatorius, Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Bobas Menendezas pareiškime prieš priimančią įstatymą teigė, kad NDAA „smarkiai sustiprins Jungtinių Valstijų gynybos partnerystę su Taiwanu“.

Kinijos užsienio reikalų ministerijos atstovė spaudai Mao Ning po to, kai įstatymo projektas buvo priimtas, žurnalistams sakė, kad „Pekinas griežtai nepritaria tam, kad JAV naudotųsi Nacionalinės gynybos įgalinimo įstatymu įteisinti neigiamam turiniui, susijusiam su Kinija“.

Pekinas teigia, kad Taiwanas yra jo teritorijos dalis, kurią vieną dieną žada susigrąžinti, jei prireiktų – jėga, ir, valdant prezidentui Xi Jinpingui, tapo dar karinesnis savarankiškos salos atžvilgiu.

Kinų sostinė vis pikčiau reaguoja į Vakarų politikų vizitus ir surengė didžiules karines pratybas, protestuodama prieš JAV Atstovų Rūmų pirmininkės Nancy Pelosi kelionę į Taiwaną rugpjūčio mėnesį, įtampai pasiekus aukščiausią lygį per daugelį metų.

LRT

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Įmonė „Aplan“ baigė rengti maždaug 15 mln. eurų vertės Vilniaus televizijos bokšto rekonstrukcijos projektą. Teigiama, jog atlikus darbus bokšto patalpos taps erdvesnės, patogesnės lankytojams ir saugesnės. Pasak „Aplan“ konstruktorės Mildos Širkaitės, iki 2024 metų atlikus kapitalinį bokšto remontą bus išsaugotos visos jo, kaip kultūros paveldo objekto, vertingosios savybės. Vilniaus televizijos bokštas yra aukščiausias Lietuvos pastatas, įtrauktas į Kultūros paveldo registrą. 326 metrų aukščio bokštą kasmet aplanko per 120 tūkst. lankytojų. Tikimasi, kad po rekonstrukcijos jų skaičius sieks 200 tūkst.

Įstatymų projektai nuo kitų metų liepos turės būti vertinami klimato kaitos ir lygių galimybių požiūriu, numato Seimo šią savaitę priimtos Teisėkūros įstatymo pataisos. Šiuo metu teisėkūros iniciatyvos turi būti įvertintos pagal poveikį ekonomikai, konkurencijai, valstybės finansams, socialinei aplinkai, kriminogeninei situacijai, korupcijos mastui, reglamentuojamoms profesijoms ir pan.

Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto (NSGK) pirmininkas **Laurynas Kasčiūnas** siūlo įteisinti naujus karinius laipsnius – generolo ir admirolo. Šie laipsniai galėtų būti suteikiami tik Lietuvos kariuomenės vadui. Anot jo, visose NATO šalyse, išskyrus Latviją, Lietuvą ir Liuksemburgą, yra keturių žvaigždžių generolo laipsnis. Šiuo metu aukščiausi kariniai laipsniai Lietuvoje yra generolas leitenantas ir viceadmirolas.

Svarstydamas siūlymus skelbti atmintinus metus Seimas susikirto dėl prezidento **Antano Smetonos** asmenybės. 45 parlamentarai kartu su kitais siūlymais dėl sukakčių pateikė projektą kitamet minint 150-ąsias A. Smetonos gimimo metines 2024 metus paskelbti jo vardo metais. Šis teikimas ketvirtadienį plenariniame posėdyje susilaukė prieštarų vertinimų: dalis parlamentarų sakė negalintys paremti siūlymo skelbti „diktatorių metus“, tuo tarpu už A. Smetoną kalbėję parlamentarai pabrėžė jo indėlį valstybingumo atkūrimui. Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos pirmininkė konservatorė **Paulė Kuzmickienė** oponentams atsakė, nepaisant kritikuotinių momentų, vis dėlto kalbama apie pirmąjį Lietuvos prezidentą.

Lapkritį fiksuotas sumažėjęs dezinformacijos srautas, propaganda taikyta į gynybos sektorių, skelbia Lietuvos kariuomenė (LK). Jos teigimu, praėjusį mėnesį iš viso nustatyti 335 unikalūs atvejai, turintys neigiamos informacinės veiklos bruožų. Anot kariuomenės, spalį fiksuoti 399 tokie atvejai. Pasak kariuomenės, didžiausio priešiškos informacijos spaudimo lapkričio ir spalio mėnesiais sulaukė gynybos sektorius. Rusijos karo Ukrainoje kontekste Kremliaus režimo valdomoje žiniasklaidoje lapkritį skleisti melagingi naratyvai apie NATO kaip grėsmę pasauliniam saugumui, kurtas nedemokratiško Aljanso įvaizdis, kuris iš karo Ukrainoje siekia finansinės naudos.

Lietuvos Raudonasis Kryžius gruodžio 10 d., šeštadienį surinko daugiau nei 1 tūkst. Ukrainai skirtų miegmaišių, žiniasklaidai nurodė organizacijos atstovė **Luka Lesauskaitė**. Jos teigimu, parama bus vežama Ukrainos Raudonajam Kryžiui. Pasak atstovės, paskirstys po šalį ten, kur labiausiai reikia. Akcijoje apsilankęs prezidentas **Gitanas Nausėda** teigė, jog priešas, matydamas, kad mūšio lauke nesiseka, savo taikiniu pasirinko paprastus civilius.

Vilniuje, Antakalnio kapinėse palaidotas buvęs šeštosios vyriausybės premjeras **Adolfas Šleževičius**. Pareigas jis ėjo nuo 1993 iki 1996 metų. Kilus skandalui, kai likus dienai iki Lietuvos Akcinio inovacinio banko bankroto atsiėmė iš jo indėlį, A. Šleževičius pasitraukė iš politikos ir pasuko į verslą. Pastaruoju metu nedalyvavo aktyvioje visuomeninėje veikloje, kurį laiką sirgo sunkia liga.

Neblaivus prie vairo gruodžio 9 d., penktadienį sulaikytas Klaipėdos prokuroras **Juozas Sykas**, jis nušalintas nuo pareigų, pranešė prokuratūra. Neblaivus prokuroras buvo sustabdytas Klaipėdoje vykusio policijos reido. Jis vairavo asmeninį automobilį. Anot prokuratūros, atlikus Klaipėdos apygardos prokuratūros prokuroro Juozo Syko patikrinimą alkotesteriu, jam nustatytas 0,49 promilės neblaivumas.

Valstybės sienos apsaugos tarnyba (VSAT) ir policija įsigijo 2,5 tūkst. vadinamųjų „kūno kamerų“ – pareigūnams skirtų dėvimų vaizdą fiksuojančių įrenginių. Įrenginius tiekia įmonė „Motorola Solutions“, jos atstovai informavo, kad VSAT jau gavo apie 700 kamerų, jos naudojamos jau kelis mėnesius. Bendra pirkimo vertė – apie 750 tūkst. eurų. Policijai kameros turėtų būti pristatytos per gruodį. Policijos atstovas Ramūnas Matonis patvirtino, kad departamentas už maždaug 1,25 mln. eurų įsigijo 1800 šių vaizdo fiksavimo įrenginių.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

DEMOKRATAI IŠLAIKO SENATO KONTROLĘ

JAV Senato rinkimai, R. Warnockas.

AP

Jungtinių Valstijų prezidento Joe Bideno partija gruodžio 6 d., antradienį po antrojo kadencijos vidurio rinkimų turo laimėjo paskutinę vietą JAV Senate – Džordžijos valstijoje pergalę iškovojo demokratas Rafaelis Warnockas, pranešė televizijos.

Šiuo metu pareigas einantis senatorius nugalėjo respublikoną Herschelį Walkerį, buvusią futbolo žvaigždę, kurį rėmė buvęs prezidentas Donaldas Trampas (Donald Trump). Ši pergalė patvirtina, kad Kongreso aukštuosiuose rūmuose demokratai turės minimalią daugumą – 51 prieš 49.

R. Warnocko pergalė nekeičia jėgų pusiausvyros Senate, kurio kontrolę demokratai užsitikrino dar lapkričio 8 dieną.

Tačiau ši pergalė demokratams suteikia daugiau įtakos svarbiausiuose Kongreso komitetuose ir apriboja bet kurio atskiros demokratų senatoriaus galią sustabdyti J. Bideno iniciatyvas.

Respublikonai susigrąžino Atstovų Rūmų kontrolę, tačiau daug mažesne persvara, nei

tikėtasi.

R. Warnockas ir H. Walkeris, abu afroamerikiečiai, darkart susirungė po to, kai nė vienas iš jų nesurinko daugiau nei 50 procentų balsų lapkričio 8 dieną vykusiuose kadencijos vidurio rinkimuose.

Praėjusį mėnesį vykusiam balsavime demokratai išlaikė Senato kontrolę, tačiau vos per plauką – laimėjo 50 vietų.

Viceprezidentės Kamalos Harris lemiamas balsas suteikė demokratams persvarą 100 vietų rūmuose.

R. Warnocko pergalė suteikia demokratams 51 vietą ir gerokai apriboja centristų demokratų senatoriaus Joe Manchino, kuris per pirmuosius dvejus kadencijos metus jau yra užblokavęs kelias svarbias J. Bideno iniciatyvas, galią.

Likus 700 dienų iki 2024 metų prezidento rinkimų, respublikonai tikisi pristabdyti J. Bideno pagreitį po to, kai lapkritį jo partija pasiekė daug geresnių rezultatų, nei tikėtasi.

60-metis konservatorius H. Walkeris laikomas vienu ge-

riausių žaidėjų per visą Amerikos koledžų futbolo – beveik religinės institucijos Pietuose – istoriją, o vėliau padarė puikią karjerą Nacionalinėje futbolo lygoje.

Abu kandidatai yra kilę iš Džordžijos, tačiau jie yra visiškai priešingybės.

53 metų R. Warnockas yra vienuoliktas iš 12 vaikų buvusio kareivio ir pamokslininko tėvo ir medvilnės laukuose dirbusios motinos šeimoje.

Net ir po išrinkimo R. Warnockas liko vyresniuoju pastoriumi Atlantos bažnyčioje, kurioje kadaise pamokslavo nužudytas pilietinių teisių ikona Martinas Lutheris Kingas (Martinus Liuteris Kingas) jaunesnysis. Demokratas turi teologijos daktaro laipsnį.

H. Walkeris į politiką atėjo vėlai. H. Walkeris griežtai pasisako prieš abortus, net ir išprievartavimo atvejais, nors pastaruoju metu buvo įsivėlęs į kelis skandalus, nes buvo apkaltintas mokėjęs už abortus dviem moterims, su kuriomis palaikė santykius. **LRT**

KORUPCIJOS SKANDALAS EUROPOS PARLAMENTE: DUOTAS LEIDIMAS SUIMTI KETURIS ĮTARIAMUOSIUS

Dėl korupcijos skandalo Europos Parlamente Belgijos teisėsauga leido suimti keturis įtariamuosius.

„Jie kaltinami dalyvavimu nusikalstamame susivienijime, pinigų plovimu ir korupcija“, – sekmadienį Briuselyje pranešė prokuratūra.

Kol kas neaišku, ar tarp šių asmenų yra ir sulaikyta Parlamento vicepirmininkė Eva Kaili. Paskelbta, kad daugiau informacijos kol kas nebus.

Du sulaikytieji buvo paleisti. Tai vienas didžiausių korupcijos skandalų Europos Parlamento istorijoje. Vyksta tyrimas dėl spėjamo kyšininkavimo, pinigų plovimo ir mėginimo daryti įtaką politiniams sprendimams iš Kataro, kuris yra šiuo metu vykstančio pasaulio futbolo čempionato šeimininkas, pusės. Penktadienį dėl to atlikta mažiausiai 16 kratų, sulaikyti šeši asmenys.

Belgijos policija gruodžio 9 d., penktadienį sulaikė E. Kaili, jos taip pat Parlamente dirbantį partnerį bei dar tris asmenis dėl įtarimų korupcija ir pinigų plovimu. Reaguodama į tai, R. Metsola šeštadienį atėmė iš E. Kaili visus įgaliojimus ir atsakomybes. Dėl jos atleidimo gali spręsti tik ES parlamentarai.

„Briuselio tyrimo teisėjas, vadovaujantis tyrimui, suėmė keturis asmenis“, – sakoma Belgijos federalinės prokuratūros pranešime.

„Jie kaltinami dalyvavimu nusikalstamoje organizacijoje, pinigų plovimu ir korupcija. Du asmenis tyrimą atliekantis teisėjas paleido į laisvę“, – priduriama jame.

E. Kaili buvo viena iš šešių įtariamųjų, penktadienį suimtų Briuselyje, tiriant įtarimus, kad su pasaulio futbolo čempionato šeimininku Kataru

susiję asmenys mokėjo kyšius siekdami daryti įtaką Europos Sąjungos politinėms diskusijoms.

Suėmimai buvo įvykdyti po reidų Briuselyje, kurių metu, prokurorų teigimu, rasta 600 tūkst. eurų grynaisiais. Policija taip pat konfiskavo kompiuterius ir mobiliuosius telefonus.

E. Kaili neteko Briuselyje ir Strasbūre posėdžiaujančios EP vicepirmininkės pareigų, tačiau ji tebėra EP narė ir įprastomis aplinkybėmis turėtų imunitetą nuo baudžiamojo persekiojimo.

Visgi išimtis taikoma tais atvejais, kai įtariamasis pagauamas nusikaltimo vietoje.

Pasak teismo šaltinio, Belgijos policija sulaikė E. Kaili su „banknotų pilnais krepšiais“, todėl ji buvo pristatyta teisėjui kaip pagauta flagrante delicto. **ELTA, LRT**

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
DIRVA
TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president
Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

1960 Town Dr., Naperville, IL 60565-2029

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

 Postmaster: Send address changes to DIRVA
 19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$2.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašyti rašinių nespausdiname.

**AR GINKLUOTAS RUSIJOS PILIETIS,
GYVENANTIS LIETUVOJE,
NEKELIA GRĖSMĖS?**

Rusijos agresija prieš Ukrainą mus daug ko išmokė ir dar išmokys. Viena iš problemų, iškilusių neseniai – Lietuvoje gyvenantys Rusijos ir Baltarusijos piliečiai, turintys leidimus ginklui. Sutikite – problema nevienareikšmė, ir niekas negali garantuoti už šių žmonių lojalumą Lietuvai. Seimo narys Laurynas Kasčiūnas ėmėsi iniciatyvos, kad toks pavojus būtų panaikintas. Anot L. Kasčiūno, Rusijos pradėto atviro plataus masto karo prieš Ukrainą pradžioje aktyviai veikė diversinės grupės, kurios Ukrainos miestuose žymėjo taikinius ant pastatų, kuriuos agresorės Rusijos pajėgos turėtų bombarduoti, taip pat dalyvavo diversinėje veikloje, siekdamos sukelti suirutę, paralyžiuoti Ukrainos institucijų darbą. Tokias grupes sudarė Rusijai lojalūs žmonės, daugelis jų turėjo ginklus. Dalis jų buvo ir Rusijos veiksmus palaikantys Ukrainos piliečiai, dalis – Ukrainoje nuo seno gyvenantys ar ten turintys nuosavybę Rusijos piliečiai, savo kilmės šaliai (t. y. Rusijai) ir jos vykdomai politikai jaučiantys ideologinį prielankumą.

Seimo nario nuomone, „toks scenarijus, kada galimų krizių ar karo metu gali susiformuoti ir veikti priešiškos valstybėms palankios diversinės grupės, nors ir mažai tikėtinas Lietuvoje, turi būti įvertintas. Šiuo metu Lietuvoje gyvenantys 294 Rusijos ir 46 Baltarusijos piliečiai turi leidimus laikyti ar leidimus nešiotis ginklus”.

L. Kasčiūnas atkreipia dėmesį, kad Seimas gegužės 10 d. pripažino Rusijos Federacijos vykdomą karą prieš Ukrainą ukrainiečių tautos genocidu, o Rusijos Federaciją, kurios karinės pajėgos sąmoningai ir sistemingai renkasi bombardavimo taikinius civilinius objektus, – terorizmą remiančią ir vykdančią valstybę. Todėl akivaizdu, tokios valstybės piliečiai neturi turėti teisės turėti ginklų Lietuvoje.

Atsakomybė už Rusijos karą prieš Ukrainą tenka ir Baltarusijai. Rusija jau nuo karo pradžios naudoja Baltarusijos teritoriją atakoms prieš Ukrainą, o dabar Baltarusijoje dislokuoja savo karius. Ir tai nėra vien tik tų šalių režimų atsakomybė. Ji tenka ir tų šalių piliečiams. Tai yra visos Rusijos karas, nes didžioji dauguma Rusijos piliečių palaiko šalies agresorės karinius veiksmus. Jiems tai priimtina. Būtent jų balsai leido išaugti imperialistiniam Kremliui režimui, kuris naudoja karinę jėgą prieš kaimyninę šalį, terorizuoja ir žudo jos nekaltus civilius gyventojus, okupuoją ir aneksuoją jos teritorijas, perrašinėja istoriją, energetiniu ir ekonominiu šantažu mėgina parklupdyti Europą.

Todėl siekiat užkardyti bet kokias galimybes formuoti priešiškos valstybės palankioms diversinėms grupėms ir jų veiklai – t. y. čia gyvenantys priešiškos užsienio valstybės piliečiai dėl ideologinio prielankumo ar pilietinio lojalumo kritiniais atvejais imtųsi ginklu ginti savo kilmės šalies interesus, tikslinga uždrausti Lietuvoje nuolat gyvenantiems europinės ir transatlantinės integracijos kriterijus neatitinkančių šalių piliečiams įsigyti ir turėti ginklus.

Lapkričio 15 d. Seimo narys L. Kasčiūnas registravo Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo pataisą, kurios

AR VAKARAI IŠLIEKA VIENINGI REMIANT UKRAINĄ?

Net ir geri draugai nebūtinai dėl visko sutaria. Toks fonas lydėjo Emmanuelio Macrono vizitą į Jungtines Valstijas.

Prancūzijos prezidentas pagerbtas ypatingai – tai buvo aukščiausio rango valstybinis vizitas, tad Baltųjų rūmų šeimininkas Joe Bidenas priėmė svečią su ginklų salvėmis, raudonu kilimu, iškilminga vakariene ir kitais atributais. Ne veltui istoriškai abi valstybės viena kitą vadina seniausiomis sąjungininkėmis.

Visgi prieš atvykdamas į Vašingtoną E. Macronas kalbėjo kritiškai. Jis ypač akcentavo Jungtinėse Valstijose neseniai priimtus įstatymus, leidžiančius remti įvairias ekonomikos šakas. Ypatingai – prisidedančias prie klimato kaitos stabdymo. Europiečiai nuogaustauja, jog milijardinės investicijos taps paspirtimi Šiaurės Amerikos įmonėms, ir paliks Senojo žemyno konkurentus paraštėse.

Europos Sąjungos ekonomikai ir taip patiriant didelį infliacinį spaudimą, tokios tendencijos, žinoma, nedžiugina.

J. Bidenas nebuvo linkęs nusileisti, tačiau patikino, kad tarpė konsensusui yra. Pats faktas, jog dialogas vyksta, iliustruoja abipusį supratimą, kad Vakarų pasaulis turi kiek įmanoma vienyti, o ne fragmentuoti.

Tad vizito metu išreikštas stiprus sutarimas dėl svarbiausios temos – brutali Rusijos agresijos. E. Macronas kaip reta viena-reikšmiškai teigė, kad tik patys ukrainiečiai gali nuspręsti, kada tinkamas laikas pradėti derybas su Kremliumi. Ir pažadėjo nespaušti Ukrainos tartis, jei Kyjivas tam negalės pritarti. Juk tokia situacija nevestų prie tvarios taikos.

Tai buvo svarbūs pareiškimai, ypač žinant, jog anksčiau E. Macronas neišvengdavo kontraversiškesnių pasisakymų.

J. Bidenas savo ruožtu pakartojo būtinybę toliau remti Ukrainą. Tai daroma ne tik žodžiais, bet ir darbais – prezidentas jau pateikė siūlymą Kongresui skirti papildomus 37 milijardus dolerių paramos. Pusė iš jų numatyta

karinėms reikmėms, likusi – bendrai šalies ekonomikai.

Be to, Jungtinių Valstijų prezidentas teigė neatmetęs galimybės kalbėtis su Vladimiru Putinu. Tiesa, tik su sąlyga, jog Kremliaus vadas pasiūš aiškų signalą nutraukti agresiją. Kol kas prielaidų tam nematyti, tad ir dialogas veikiausiai nusikels į ateitį. J. Bidenas taip pat patikino, kad bet kokie kontaktai su agresoriumi bus įmanomi tik suderinus pozicijas su NATO sąjungininkais.

Visi šie pasisakymai gali skambėti kaip anksčiau girdėtų tezių atkartojimas. Iš esmės taip ir yra. Tačiau negalime nurašyti to kaip smulkmenos. Vakarų valstybių pozicija Rusijos agresijos fone išlieka vieninga. Taip, Ukrainą galėtų pasiekti dar galingesnė ir modernesnė ginkluotė; taip, sankcijos galėtų būti dar griežtesnės. Tačiau Kremliaus vadų pirminiai lūkesčiai nesipildo – Ukraina didvyriškai gina laisvę, o Vakarai ją nuosekliai remia.

Linas Kojala, politologas, LRT

**ŽINIASKLAIDA: SU KREMLIUMI SUSIJUSI NEONACIŲ GRUPOUTĖ
PRAŠĖ ŽVALGYBINĖS INFORMACIJOS APIE BALTIJOS ŠALIS**

Su Kremliumi susijusi neonacių sukarinta grupuotė paprašė savo narių pateikti žvalgybinę informaciją apie Lietuvos, Latvijos ir Estijos pasienio ir karinę veiklą, skelbia „The Guardian”. Pasak leidinio, tai kelia susirūpinimą, ar kraštutinių dešiniųjų grupės iš Rusijos neplanuoja atakų prieš NATO šalis.

Su „Wagner” grupe susijusios sukarintos grupuotės „Rusič” „Telegram” kanale praėjusią savaitę pasirodė

prašymas, kuriame prašoma narių „perduoti informaciją, susijusią su pasienio postais ir kariniais judėjimais trijose Baltijos šalyse”.

Su anonimiškumo sąlyga „The Guardian” kalbėję šaltiniai teigė, kad šis „neįprastas” „Rusič” grupės žingsnis gali reikšti nusivylimą Kremliumi ir nusivylimą tuo, kaip vyksta Vladimiro Putino karas Ukrainoje.

Jie pridūrė, kad Kremlius gali prarasti savo kraštutinių

dešiniųjų Rusijos sukarintų organizacijų kontrolę, kurios gali naudoti kraštutinesius metodus tęsdamos karą Ukrainoje, todėl kyla baimė dėl eskalacijos, jei būtų užpulta NATO valstybė.

Tačiau šaltiniai pridūrė, kad mažai tikėtina, jog Kremlius būtų tiesiogiai į tai įsitraukęs, nes Rusijos žvalgyba neabejotinai jau turi žvalgybinę informaciją apie karinę ir pasienio veiklą Baltijos šalyse.

Vis tik, nėra aišku, koku mastu „Rusič” ir „Wagner” grupės yra susijusios ir kiek jos linkusios bendradarbiauti viena su kita.

„Rusič” kovotojai, pagarsėję žiaurumu Sirijoje ir 2014 m. kare Kryme, buvo pastebėti Ukrainos Donbaso ir Charkivo regionuose bei Chersone.

JAV izdo departamentas rugsėjo mėnesį paskelbė, kad įveda sankcijas „Rusič”.

Naujausiais duomenimis, JAV prezidento Joe Bideno administracija dabar svarsto galimybę įtraukti „Wagner” grupę į užsienio teroristinių organizacijų sąrašą. Grupuočių buvo plačiai pasmerkta po to, kai ji paskelbė šturpų vaizdo įrašą, kuriame užfiksuota, kaip plaktuku įvykdyta egzekucija į Ukrainą perbėgusiam buvusiam kovotojui, kurį grupuočių, kaip manoma, sugavo.

LRT

užkirstų kelią nuolatiniams šalies gyventojams, kurie nėra Lietuvos pasirinktos europinės ir transatlantinės integracijos kriterijus atitinkančių valstybių piliečiai, įsigyti ir turėti ginklus. Šių valstybių, tarp jų Rusijos ir Baltarusijos, piliečiai negalės įsigyti ir turėti ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių medžioklei, sportui, savigny, profesinei veiklai, kolekcijoms, mokymams, moksliniams tyrimams, šaulio tarnybai ar profesinės karo tarnybos kario, kario savanorio ir kito savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kario individualiems praktiniams įgūdžiams tobulinti, kitiems tikslams, jeigu tai neprieštarauja įstatymams, tarptautinėms sutartims ir susitarimams.

Šie asmenys iki siūlomų pakeitimų įsigaliojimo dienos įsigytus ir turimus ginklus, ginklų priedėlius, šaudmenis, jų dalis privalės ne ilgiau kaip per vienerius metus nuo pakeitimų įsigaliojimo parduoti per subjektą, prekiaujantį ginklais, ginklų priedėliais, šaudmenimis, jų dalimis, arba perdaryti į visiškai netinkamus naudoti, arba perduoti teritorinei policijai įstaigai, o jiems išduoti leidimai laikyti ginklus ar leidimai nešiotis ginklus bus panaikinami. To nepadarus per numatytą terminą, ginklai, ginklų priedėliai, šaudmenys, jų dalys bus paimami Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo nustatyta tvarka.”

Pasak L. Kasčiūno, panašiu keliu žengia Estija.

Kęstutis Šilkūnas

LIETUVOS PREMJERĖ INGRIDA ŠIMONYTĖ ATSIĖMĖ MADELEINE ALBRIGHT APDOVANOJIMĄ: AUTOKRATAI STEBI, AR NUSILEISIME AGRESORIUI

Gruodžio 6 d., antradienį ministrė pirmininkė Ingrida Šimonytė dalyvavo kasmetiniuose Nacionalinio demokratinio instituto (NDI) Demokratinės apdovanojimuose Vašingtone, rašoma Vyriausybės pranešime žiniasklaidai.

Šiame šis buvusios JAV valstybės sekretorės Madeleine Albright atminimą pagerbiantis įvertinimas skirtas Ukrainos prezidentui Volodymyruvi Zelenskiui bei Lietuvos premjerei Ingridai Šimonytei, Moldovos prezidentei Maiai Sandu ir Slovakijos prezidentei Zuzanai Čaputovai, pažymint jų veiklą ginant demokratijos ir laisvės vertybes.

Savo kalboje apdovanojimų įteikimo ceremonijos metu ministrė pirmininkė I. Šimonytė pabrėžė demokratijų solidarumo svarbą nenuolaidžiaujant agresoriui, bei pažymėjo Lietuvos išmoktų pamokų svarbą, stiprinant demokratinių šalių atsparumą autoritariniams režimams.

Šiandien Lietuvos nepriklausomybės ir demokratijos principai yra tvirti todėl, kad mes gerai išmokome pamokas, kurios kilo iš skaudžios patirties gyvenant šalia kaimynų, naudojančio energetiką, melą, kibernetines atakas kaip

ginklą. Patyrusi energetinį šantažą, Lietuva pasistatė suskystintų dujų terminalą. Patyrusi kitas hibridines atakas, Lietuva atitinkamai mažino įvairiapusę priklausomybę nuo Rusijos ir didino savo atsparumą. Šiandien tokia toliaregiška politika duoda vaisių, o savo patirtimi mes galime dalintis su kitomis šalimis, pabrėžė I. Šimonytė.

Tik stiprios ir atsparios demokratijos bei tokių demokratinių šalių vienybė yra esminis veiksnys siekiant ilgalaikės taikos ir gerovės pasaulyje, pažymėjo premjerė, rašoma Vyriausybės pranešime žiniasklaidai.

Lietuvos premjerė pabrėžė, kad šiandien herojiškai gindamasi pati, Ukraina gina fundamentalius tarptautinės teisės principus ir taiką už savo sienų, todėl ukrainiečių kova lems demokratijos ateitį Europoje.

„Pasaulio autokratiniai režimai atidžiai stebi, ar agresoriui bus nusileista, ar demokratinės šalys pavargs remdamos Ukrainą. Tai yra išbandymas mums visiems“, – sakė premjerė I. Šimonytė.

Padėkodama už įteiktą Madeleine Albright vardo Demokratinės apdovanojimą ministrė pirmininkė pažymėjo buvusios

Ingrida Šimonytė atsiėmė Madeleine Albright apdovanojimą.

L. Penek/LRV nuotr.

JAV valstybės sekretorės įkvėpanti pavyzdį visiems, kovojantiems prieš tironiją ir už demokratiją pasaulyje.

Premjerė pridūrė apdovanojimą priimančiui pirmiausia kaip priminimą apie bendrą moralinę pareigą remti ukrainiečius, baltarusius ir visus tuos, kurie šiandien vis dar kovoja už teisę gyventi savo laisvoje ir demokratinėje valstybėje.

Viešėdama Vašingtone, premjerė drauge su Ukrainos ambasadore JAV Oksana

Markarova prie Holodomoro paminklo pagerbė stalinistinės sovietų imperijos dirbtinai sukulto bado Ukrainoje aukų atminimą.

Gruodžio 7 d., trečiadienį premjerė taip pat susitiko su JAV Senato daugumos partijos seniūnu Richardu Durbinu, su kuriuo aptarė Lietuvos ir JAV dvišalius santykius, JAV paramą Lietuvai saugumo ir gynybos srityse, Vakarų šalių paramą Ukrainai bei geopolitinius iššūkius.

Premjerė padėkojo sena-

toriui už ilgametę paramą Lietuvos nepriklausomybei bei už senatoriaus asmeninę lyderystę tiek remiant Lietuvos saugumo stiprinimą, tiek ir Ukrainą ginantis nuo Rusijos agresijos.

Trečiadienį, gruodžio 7 d., premjerė taip pat lankėsi Holokausto muziejuje Vašingtone bei susitiko su žydų organizacijų atstovais, su kuriais aptarti žydų paveldo saugojimo ir Holokausto atminimo klausimai. **LRT**

JAV, IEŠKODAMOS GALIMŲ RIZIKŲ, STEBI KINIJOS VEIKLĄ KOSMOSE

Jungtinės Valstijos atidžiai stebi Kinijos veiklą, kuri gali kelti grėsmę amerikiečių nuosavybei kosmose, kol žemojoje orbitoje aplink Žemę sparčiai kaupiasi šiukšlės, gruodžio 9 d. sakė JAV karinių operacijų kosmose vadovas.

JAV kosmoso vadavietės vadas armijos generolas Jamesas Dickinsonas pasidžiaugė, kad Jungtinėse Tautose didele balsų persvara buvo priimta rezoliucija, draudžianti šalims vykdyti tiesioginius antipalydovinius (ASAT) bandymus, dėl kurių susidaro didžiuliai kosminių šiukšlių kiekiai, keliantys pavojų palydovams ir kosminėms stotims.

Iš keturių šalių, atlikusių tokius ASAT bandymus, JAV vienintelės balsavo už, Kinija ir Rusija balsavo prieš, o Indija susilaikė.

„Negalime toliau prisidėti prie kosmoso srityje randamų šiukšlių“, – sakė J. Dickinsonas per spaudos konferenciją telefonu su žurnalistais Azijoje. Anot jo, didžioji dalis šių šiukšlių yra itin svarbioje žemojoje Žemės orbitoje, kuri tapo „perpildyta, konkurencinga ir ginčytina“.

Pavojų gali kelti net ir mažos metalo skeveldros, o tokių objektų skaičius sparčiai auga. Kosmoso vadavietė šiuo

metu stebi daugiau nei 48 000 objektų žemojoje Žemės orbitoje, įskaitant palydovus, teleskopus, kosmines stotis ir įvairaus dydžio nuolaužas, o vos prieš trejus metus tokių objektų buvo 25 000, teigė J. Dickinsonas.

2003 metais Kinija tapo trečiaja valstybe po buvusios Sovietų Sąjungos ir JAV, savarankiškai pasiuntusia astronautą į orbitą. Nuo to laiko jos programa nuolat žengia į priekį.

Kinijos kosmoso programa sulaukė retos tarptautinės kritikos po to, kai 2007 metais ji atliko bandymą, apie kurį iš anksto nepranešė, per kurį raketa susprogdino neveikiantį Kinijos palydovą ir sukūrė nuolaužų, tebekeliančių pavojų.

Pekinas mano, kad „kosmosas yra labai svarbi ne tik jų ekonominės ar pasaulinės ekonominės aplinkos, bet ir karinės aplinkos dalis, todėl mes ir toliau labai atidžiai stebime, jiems didinant savo pajėgumus“, sakė J. Dickinsonas.

Slaptai Kinijos programai vadovauja valdančiosios Komunistų partijos karinis sparnas – Liaudies išlaisvinimo armija, todėl ji negali dalyvauti Tarptautinėje kosminėje stotyje ar bendradarbiauti su NASA.

Praėjusį mėnesį Kinija, ne-

sulaukusi didelės pagalbos iš išorės, paleido paskutinį iš trijų savo kosminės stoties modulių, kurie, keičiantis trijų žmonių įgulai, trumpam priglaudė kosmose šešis Kinijos astronautus. Kinija taip pat turi aparatus Mėnulyje bei Marse ir planuoja kada nors ateityje surengti Mėnulio misiją su įgula.

Tvyrant didelei įtampai tarp JAV ir Kinijos dėl Taivano, Pietų Kinijos jūros, prekybos ir technologijų, kosmosas vis dažniau tampa potencialiai pavojingu tašku. Be to, praėjusią

savaitę Pentagonas paskelbė metinę Kinijos saugumo ataskaitą, kurioje perspėjama, kad iki 2035 metų Pekinas greičiausiai turės 1 500 branduolinių kovinių galvučių ir kad jis nepateikė aiškumo, kaip planuoja jas panaudoti.

Kinija ir toliau „kuria pajėgumus, kurie, tiesą sakant, kelia pavojų didžiajai daliai mūsų nuosavybės kosmoso srityje“, teigė J. Dickinsonas.

Rusijos invazija į Ukrainą dar kartą parodė, kad kosmosas

yra „ginčytina sritis, kurią reikia saugoti. Tai misija, į kurią mes JAV kosmoso vadavietėje žiūrime labai rimtai“, sakė jis.

„Esu rimtai susikonzentravęs į mus besivejantį iššūkį – Kiniją, – teigė J. Dickinsonas, pavartodamas Pentagono įprastu tapusį Pekino apibūdinimą. – Vieninga mūsų sąjungininkų ir partnerių pozicija yra labai svarbi, kovojant su prievarta ir ardomąja veikla, keliančia grėsmę tarptautinei taisyklėmis grindžiamai tvarkai čia, Ramiojo vandenyno regione, ir už jo ribų.“ **LRT**

*Visiems „Dirvos“ skaitytojams,
bendradarbiams ir rėmėjams, visiems
„Vilties“ draugijos nariams už talką tariame
nuoširdų ačiū ir linkime ramybę bei
džiaugsmą nešančių Šv. Kalėdų.
Tegul 2023 metai mus džiugina pilnu
Tėvynės išsilaisvinimu, namie ir svetur
gyvenančių lietuvių teisingumo, vienybės
ir meilės ryšių stiprinimu, ilgai kankintai
Tėvynei nuolatinės pagalbos telkimu.
Jūsų „Dirva“
Vilties draugija*

JAV SU DARBO VIZITU BESILANKANTIS LIETUVOS KARIUOMENĖS VADAS: AMERIKIEČIAI MŪSŲ INFRASTRUKTŪRA PATENKINTI

Jungtinėse Amerikos Valstijose (JAV) viešintis Lietuvos kariuomenės vadas generolas leitenantas Valdemaras Rupšys LRT RADIJUI sako, kad iki karo Ukrainoje amerikiečių kariai mūsų šalyje daugiausia buvo dėl atgrasymo, tačiau dabar jie bus pasiruošę ir gynybai. Amerikoje V. Rupšys taip pat gavo pažadą iš JAV, kad kariai bus nuolat rotuojami Lietuvoje.

JAV karių rotavimas tikrai nesumažins mūsų šalies saugumo, patikina V. Rupšys. Pasak jo, Amerikos kariai ne nuolat su šeimomis gyvens mūsų šalyje, bet vyks jų kaita – rotacija.

„Nemažiau kaip iki 2025 metų mes turėsime rotuojamus JAV vienetus, kurie vykdys savo karinį rengimą, treniruotes, turės atgrasymo faktorių, bet taip pat tie vienetai bus pasirengę vykdyti gynybinius veiksmus kartu su mumis bei kartu su kitais sąjungininkais, – sako Lietuvos kariuomenės vadas. – Rotavimas Lietuvos saugumo nesumažins absoliučiai.

JAV bataliono kovines pratybas pabrėdė poligone

Galų gale tai yra Amerikos politikos dalis arba dabartinė Amerikos strategijos dalis, kurią jie taiko ne tik mums, bet ir visoje NATO plotmėje – tai ir Vakarų Europoje, ir mūsų kaimynystėje yra rotuojamos pajėgos. Aš nenoriu kalbėti politikų ar diplomatų vardu, aš kalbu kaip karininkas, kuris yra atsakingas už ginkluotą valstybės gynybą ir aš tas pajėgas turėdamas kartu ir Lietuvoje jaučiu didžiulę pridėtinę vertę. Tai vienas iš esminių garantų mūsų karinių užduočių vykdyme.”

Paklaustas, ar amerikiečius tenkina Lietuvoje esanti infrastruktūra, mat priminti vokiečių karių brigadą mūsų šalis dar nėra pasirengusi, Vokietijai pareiškus, kad čia trūksta tam tikros infrastruktūros, V. Rupšys patikino, jog amerikiečiams mūsų šalyje viskas tinka.

„Pagal šios dienos vertinimą, tai tą ką suteikiame kaip valstybė, tikrai JAV karius ir vadus tenkina. Ga-

liu pasakyti, kad Lietuvai, mūsų tautai ir kariuomenei, kuri betarpiškai tuo rūpinasi, padeda ir kartu treniruojasi, jie yra labai dėkingi, nes mes suteikiame tas sąlygas, tarp kitko, net geresnes, negu jos yra kitose valstybėse šiaandien”, – patikina V. Rupšys.

Kariuomenės vadas prasi-taria, kad yra siekiama gerinti gyvenimo sąlygas kariams ir Pabrėdė poligone ateityje statyti nuolatinių kareivinių rajoną.

„Žinoma yra planai ir sumanymai gauti finansavimą, kad tos sąlygos pagerėtų ir pastatyti nuolatinių kareivinių rajoną, kuris bus Pabrėdė poligone. Čia suteiksime stacionarinę infrastruktūrą jiems (JAV kariams – LRT.lt). Tačiau šiai diena mūsų infrastruktūra tenkina Amerikos karius ir vadus.

Mes turime geras treniravimo sąlygas: kovinio šaudymo pratyboms, manevravimui, pratyboms su mūsų Lietuvos vienetais, pratyboms su kitais sąjungininkais, dislokuotais Lietuvoje. Aš matau geras perspektyvas

Valdemaras Rupšys – generolas leitenantas, Lietuvos kariuomenės vadas. NATO

ir JAV kariai iš čia transliuoja ir karinei vadovybei, kad buvimas pas mus turi didžiulę naudą ir pridėtinę vertę”,

– LRT RADIJUI sako šiuo metu JAV viešintis Lietuvos kariuomenės vadas generolas leitenantas V. Rupšys. **LRT**

LEIPALINGYJE ATRASTI VIENO ŽYMAUSIŲ LIETUVOS PARTIZANŲ PALAIKAI

Spaudos konferencijoje J. Vitkaus-Kazimieraičio vaikaitis, kunigas Gintaras Vitkus SJ. **R. Kaminsko nuotr.**

2022 m. lapkričio 28 d. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos centre buvo surengta spaudos konferencija, kurioje oficialiai patvirtinta, kad Leipalingyje buvo atrasti Lietuvos partizano Juozo Vitkaus-Kazimieraičio palaikai. Apie tai susirinkusiems pranešė LGGRTC generalinis direktorius dr. Arūnas Bubnys.

„Noriu pasidalinti džiugia ir svarbia žinia, kad Leipalingyje surasti yra žymaus Lietuvos partizanų vado Juozo Vitkaus-Kazimieraičio palaikai. Šiandien tai galime patvirtinti šimtu procentų”, – susirinkusiems sakė LGGRTC vadovas dr. A. Bubnys.

Tuskulėnų rimties parko memorialinio komplekso Konferencijų salėje surengtos spaudos konferencijos metu LGGRTC generalinis direktorius dr. A. Bubnys įteikė specialisto išvadą J. Vitkaus-Kazimieraičio vaikaitiui, kunigui Gintarui Vitkui SJ.

Džiugią žinią apie savo senelį išgirdo ir spaudos konferencijoje dalyvavusi J. Vitkaus-Kazimieraičio vaikaitė Vilija Vitkutė-Pranckienė. Jie neslėpė savo džiaugsmo ir sakė – „pakylėti iki debesų”. Ir tai, pasak J. Vitkaus-Kazimieraičio artimųjų, juos įpareigoja nešti šią svarbią žinią toliau, skleisti gerą senelio vardą

visuomenėje, kad jį kur kas daugiau žinotų, nes anksčiau jis buvo primirštas...

Jie dėkojo Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui ir visai mokslininkų tyrėjų komandai už atliktą šį istorinį, reikšmingą visai Lietuvai darbą.

Spaudos konferencijoje dalyvavo: Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinis direktorius dr. Arūnas Bubnys, LGGRTC Paieškų ir identifikavimo skyriaus vedėjas Rimantas Zagreckas, VšĮ „Kultūros vertybių globa” tarnybos direktorius, archeologas dr. Linas Kvizikevičius,

Valstybinės teismo medicinos tarnybos vyr. ekspertė dr. Jūratė Jankauskienė, Vilniaus universiteto antropologė dr. Justina Kozakaitė.

LGGRTC Paieškų ir identifikavimo skyriaus vedėjas Rimantas Zagreckas pasakojo, kad bandymai rasti J. Vitkaus-Kazimieraičio palaikus prasidėjo prieš keliolika metų, tačiau paieškos sistemėmis tapo tik pernai.

„Praėjusių metų gruodžio mėnesį įsteigtas LGGRTC Paieškų ir identifikavimo skyrius ir šitie darbai tapo sistemiški, žmonės ne užsiėmė tuo papildomai, kai kokia gera mintis ateidavo į galvą, o dirbo darbą kasdien ir turėjo atsiskaityti, kas padaryta šiuo klausimu, ir taip mes žingsnis po žingsnio ėjome link užsibrėžto tikslo”, – sakė R. Zagreckas.

Valstybinės teismo medicinos tarnybos vyr. ekspertė Jūratė Jankauskienė per spaudos konferenciją teigė, kad laboratorijos atliktas DNR tyrimas rodo 99,9 proc. atitikimą.

„2018 metais mes buvome gavę Vitkaus sūnų Rimgaudo ir Liudo seiles, pristačiusių šių

palaikų kaulą buvo atliekamas identifikacinis tyrimas ir gauta išvada, kad tai yra Liudo ir Rimgaudo Vitkų biologinis tėvas su 99,9 išvada, patvirtina tai, kad tai yra būtent šio asmens palaikai”, – sakė J. Jankauskienė.

Spaudos konferencijoje dalyvavęs viešosios įstaigos „Kultūros vertybių globos” tarnybos direktorius, archeologas dr. Linas Kvizikevičius patikslino, kad vieno žymiausių Lietuvos partizanų vadų palaikų paieškos prasidėjo 1991 m.

VU antropologė dr. Justina Kozakaitė teigė, kad tuomet dar galimai J. Vitkaus-Kazimieraičio palaikai į VU Medicinos fakultetą pristatyti šių metų spalį. Mokslininkė teigė, kad palaikus sudarė dešinė kūno pusė, stuburas, apatinis žandikaulis, kaktos kaulo fragmentas. Tačiau, pasak antropologės, nustatyta, kad tai yra vyriškos lyties asmens palaikai, kuriam mirties metu galėjo būti virš 40 metų. Pasak dr. J. Kozakaitės, tyrimas vis dar vyksta, tai nėra galutiniai rezultatai. Galutiniai rezultatai turėtų būti paskelbti gruodžio sausio mėnesiais. **LGGRTC**

LIETUVIŲ RADIJŲ PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

LIETUVOS MINISTRĖ PIRMININKĖ INGRIDA ŠIMONYTĖ SUSITIKO SU VAŠINGTONO IR BALTIMORĖS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖMIS

Pirmadienį, gruodžio 5-ąją, Ministrė Pirmininkė Ingrida Šimonytė susitiko su Vašingtono ir Baltimorės lietuvių bendruomenėmis.

Premjerė padėjo užsienyje gyvenantiems lietuviams už lietuviškos puoselėjimą ir išitraukimą į Lietuvos gyvenimą, susitikimo metu buvo kalbama apie ilgametę Lietuvos ir JAV draugystę ir jos stiprinimą, Lietuvos ekonominę situaciją, Rusijos pradėtą karą Ukrainoje ir Lietuvos paramą Ukrainai, karo pasekmes.

I. Šimonytė taip pat pažymėjo užsienyje gyvenančių lietuvių paramos Ukrainai svarbą ir ragino nepavargti remiant Ukrainą.

LRT.lt primena, kad gruodžio 4–7 dienomis premjerė

lankėsi JAV su darbo vizitu. Pirmadienį ji taip pat susitiko su Pensilvanijos gubernatoriumi ir valstijos Nacionalinės gvardijos vadu.

„Šiandien partnerystė su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis yra tapusi viena pagrindinių saugumo garantų Baltijos regione, o pastaruosius tris dešimtmečius būtent Pensilvanijos Nacionalinė gvardija bendradarbiavimu su Lietuvos kariuomene labai svariai prisideda prie mūsų šalies gynybos pajėgumų stiprinimo, todėl džiaugiuosi galimybe asmeniškai padėkoti tiek valstijos Nacionalinės gvardijos vadui, tiek jos gubernatoriui už indelį stiprinant šiuos ryšius su Lietuva“, – susitikime su gubernatoriumi

Lietuvos Premjerė Ingrida Šimonytė susitiko su Vašingtono ir Baltimorės lietuvių bendruomenėmis.

Laimos Penek / LRV nuotr.

pažymėjo Ministrė Pirmininkė I. Šimonytė.

Gruodžio 6 d., antradienį lankėsi Holokausto memorialiniame muziejuje Vašing-

tone, susitiko su JAV Senato Baltijos šalių draugystės grupės ko-pirmininku Richardu J. Durbinu ir grupės nariais senatoriais, o gruodžio 7 d.,

trečiadienį I. Šimonytė dalyvavo Nacionalinio demokratijos instituto rengiamuose Madeleine K. Albright vardo apdovanojimuose. **LRT**

REALIOS IŠLAIDOS GYNYBAI KITAIŠ METAIS SIEKS IKI 3 PROC. NUO BVP

„Ugninis griausmas 2022“.

LR KAM nuotr.

Lietuvos Premjerė Ingrida Šimonytė tikina, kad realios išlaidos Lietuvis gynybai ateinančiais metais sieks 2,5-3 proc. nuo bendrojo vidaus produkto (BVP).

„Norėčiau priminti, jog tvirtinant 2023 metų biudžetą yra numatytos finansavimo grindys, kurios yra tokios pačios kaip šiais metais, tai yra ne mažiau kaip 2,52 proc. BVP. Tačiau yra numatytos papildomos išlaidos ir galimybė tas išlaidas papildomai didinti, jeigu deficito erdvė Vyriausybei suteiks tokią galimybę“, – Rygoje surengtoje bendroje Lietuvos, Latvijos ir Estijos premjerų spaudos konferencijoje teigė I. Šimonytė.

Visgi premjerė akcentavo, kad Lietuvos realios išlaidos gynybai bet kokių atvejų sieks 2,5-3 proc. nuo BVP.

„Kadangi ateinančiais metais mes turėsime nemažai projektų įgyvendinti, susijusių su karinio mobilumo projektais, su priimančios šalies parama, kurios pagal NATO standartus niekaip nėra įskaičiuojamos į gynybos procentą, tačiau tai bus išlaidos, kurios betarpiškai bus

susijusios su Lietuvos gynyba ir saugumu. Tai realios išlaidos, susijusios su Lietuvos gynyba ir saugumu, ateinančiais metais bus tarp 2,5-3 proc. BVP“, – pabrėžė I. Šimonytė.

Savo ruožtu Estijos ministrė pirmininkė Kaja Kallas kalbėjo, kad ateinančiais metais šalis išlaidoms gynybai skirs 2,25 proc. nuo BVP bei sieks, kad ilgainiui finansavimas krašto apsaugai didėtų iki 3 proc.

„2023 m. išlaidos gynybai jau bus pasiekusios 1 mlrd. eurų – tai 2,25 proc. BVP. Toliau bus siekiama, kad tai siektų ir 3 proc., todėl mes ruošiamės infrastruktūrą ir didiname mūsų sugebėjimą apsiginti. Labai svarbu, kad visų sąjungininkų šalyse šios išlaidos gynybai būtų didinamos“, – sakė K. Kallas.

Latvijos premjeras Krišjānis Karinis patikino, kad Latvija taip pat sieks 3 proc. nuo BVP skirti gynybai.

„Mes laikomės vieningos nuomonės ir didinsime mūsų investicijas į gynybą, einant link 3 proc. nuo bendrojo vidaus produkto“, – kalbėjo K. Karinis. **LRT**

ESTIJA IŠ JAV ĮSIGIS HIMARS SISTEMŲ UŽ DAUGIAU KAIP 200 MLN. DOLERIŲ

Estija didins savo gynybinius pajėgumus įsigydama iš JAV pažangių raketinės artilerijos sistemų HIMARS, šeštadienį pranešė gynybos pareigūnai.

Su Rusija besiribojanti Estija po Maskvos invazijos į Ukrainą padidino išlaidas gynybai, kaip ir jos Baltijos kaimynės Latvija ir Lietuva.

Gruodžio 9 d., penktadienį pasirašyto susitarimo vertė – daugiau kaip 200 mln. JAV dolerių (189,8 mln. eurų). Tai didžiausias šios Baltijos šalies ginkluotės pirkimo projektas.

Nenurodoma, kiek sistemų Estija įsigis.

Į susitarimą įeina susijusi įranga, pavyzdžiui, šaudmenys ir raketos, taip pat mokymai.

NATO ALJANSO DURYS ATVIROS IR UKRAINAI

NATO generalinis sekretorius Jensas Stoltenbergas lapkričio 29 d. patvirtino Aljanso įsipareigojimą Ukrainai ir sakė, kad ši šalis vieną dieną taps didžiausios pasaulyje saugumo organizacijos nare.

J. Stoltenbergas kalbėjo JAV valstybės sekretoriui Antony Blinkenui ir jo kolegoms iš kitų NATO šalių susirinkus Rumunijoje telkti paramos Ukrainai.

„NATO durys atviros“, – sakė J. Stoltenbergas.

Rusija negali vetuoti šalių prisijungimo, pabrėžė jis, turėdamas galvoje neseniai įvykusį Šiaurės Makedonijos ir Juodkalnijos įstojimą į NATO.

LRT

pajėgumų plėtojimo departamento vadovas pulkininkas leitenantas Kaarelas Maesalu (Karelas Mejesalus).

„Tai leidžia daryti lemiamą įtaką priešui dar prieš jam susiduriant su mūsų pėstininkų daliniais“, – pridūrė jis.

Lapkričių Jungtinių Valstijų Valstybės departamentas leido už preliminarią 495 mln. dolerių (apie 470 mln. eurų) sumą Lietuvai įsigyti aštuonias raketinės artilerijos HIMARS sistemas su raketomis.

Baltijos šalių pareigūnai yra skelbę ir apie Latvijos ketinimus įsigyti HIMARS sistemas.

JAV šiomis sistemomis yra parėmusi Rusijos invazijai besipriešinančią Ukrainą. Jos plačiai vertinamos kaip viena iš veiksmingiausių priemonių Ukrainos arsenale. **LRT**

*Kalėdų Šventės
tesušildo širdis ir
tepadeda su
pasitikėjimu įžengti
į Naujuosius Metus.
Nuoširdžiai sveikinu
visus gimines, draugus
ir artimuosius.
Algirdas V. Matulionis*

MARKET PARKO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS NARIŲ METINIAME ATASKAITINIAME SUSIRINKIME BUVO KELIAMĖ AKTUALŪS KLAUSIMAI

Š. m. gruodžio 4 dieną, Antrąjį Advento sekmadienį, Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje įvyko Market Parko (Marquette Park) lietuvių bendruomenės narių metinis ataskaitinis susirinkimas, kuriame buvo pateikta metinė veiklos ir finansinė ataskaita, veiklos planai ateinantiems metams, renkama nauja valdyba bei priimami į bendruomenę nauji nariai.

Po Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje kunigo Gedimino Keršio aukotų šv. Mišių, per kurias buvo uždegtas Antroji Advento, vadinama Betliejaus, žvakė, Market Parko lietuvių bendruomenės pirmininkė Auksuolė Marciulevičienė susirinkusiuosius pakvietė į metinį ataskaitinį bendruomenės narių susirinkimą. Jame dalyvavo: bendruomenės pirmininkė Auksuolė Marciulevičienė, išdininkė Aistė Velde, atstovė spaudai Živilė Gurauskienė bei valdybos nariai: Gilija Krūmaitienė, Marija Lekys, Genovaitė Jucienė, Laima Tamošiūnaitė, Violeta Masaitienė, Dalia Gedvilas, Audra Sokas, ir kiti. Pirmininkės pareigas ėjo Auksuolė Marciulevičienė, sekretorės – Aistė Velde.

Prasidėjus renginiui bendruomenės pirmininkė Auksuolė Marciulevičienė pristatė renginio garbės svečius – Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos kleboną kunigą Jaunių Kelpšą ir LR Generalinio konsulato Čikagoje atašė Julijoną Matuką. Po sveikinimo kalbos bendruomenės pirmininkė susirinkusiųjų paprašė tylos minute pagerbti šiais metais Anapilin išskelavusius Market Parko bendruomenės narius.

Praėjusiųjų, 2021 m., protokolą perskačiusi Gilijai Krūmaitienei bendruomenės pirmininkė Auksuolė Marciulevičienė apžvelgė bendruomenės veiklą 2022 m.: „Praėjusieji metai mūsų valdybai nebuvo lengvi. Vienas didžiausių mūsų įvykdytų projektų, – priminė pirmininkė, – buvo lapkričio 6 d. įvykęs inscenizuotas vestuvių pokylis „Smagios lietuviškos vestuvės“, kurio metu viena surinktų lėšų dalis buvo perduota vaikų globos organizacijai „Saulutė“, globojančiai našlaičius ir socialiai remtinų šeimų vaikus Lietuvoje, kita ženkliai papildė bendruomenės sąskaitą“. Pirmininkė akcentavo, kad praėjusiais metais buvo dalyvauta Padėkos dienos paradede, į kurio eitynes buvo pakviestos įsilieti visos JAV gyvuojančios lietuvių bendruomenės. Taip pat kartu su Lietuvos šaulių sąjunga išėvijoje bendruomenė dalyvavo Lietuvos Pirmosios Ponios prieš šv. Kalėdas paskelbtoje

„Baltojo paukščio“ akcijoje, ir bendruomenės narių išvilnos nuvelti paukšteliai, skirti puošti Kalėdų eglę LR Prezidentūroje, savo snapeliuose nešini Kalėdiniu sveikinimu su Market Parko bendruomenės ženkleliu, sėkmingai pasiekė Lietuvą. Pasak pirmininkės, šiais, kaip ir pastaraisiais, metais Market Parko bendruomenės valdyba kvietė švęsti Lietuvos valstybines šventes bei minėti atmintinas dienas.

Vasario 12 d. Market Parko bendruomenės valdyba, kartu su Lietuvių jaunimo centro Čikagoje valdybos nariais, dalyvaudami JAV Lietuvių bendruomenės organizuotame Pasaulinės cepelinų dienos konkurse, pagamino per 200 cepelinų. Laimėjus 500 dolerių prizą buvo nutarta šiuos pinigus skirti Ukrainos pastangoms atsilaikyti prieš Rusijos agresiją remti. Tačiau užsitęsęs išdo perdavimo procedūroms šį klausimą artimiausiu metu spręs naujai išrinkta bendruomenės valdyba.

Vasario 13 d. bendruomenė rinkosi švęsti dvi Lietuvai svarbias šventes – Vasario 16-ąją, Lietuvos valstybės atkūrimo, ir Kovo 11-ąją, Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo, dienas. Šventės metu buvo perskaitytas pranešimas „Vasario 16-oji ir Kovo 11-oji, atsispindinti filatelijoje ir kartografijoje“ (prelegentas – Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos (ALIAS) narys inž. Rimantas Kunčas-Žemaitaitis). Akcentuojant Pasaulinės cepelinų dienos konkurso organizatorių kvietimą dalytis bei būti vaišingais ne tik draugams, pažįstamiems ir bendruomenės nariams, bet ir vienišioms žmonėms, šio renginio metu svečiai buvo vaišinami rengiantis konkursui gamintais cepelinais bei klausėsi nuotaikingo svečio iš Lietuvos Dariaus Kairio koncerto. Vasario 27 d. JAV LB Market Parko bendruomenės nariai dalyvavo protesto akcijoje prieš Rusijos invaziją į Ukrainą, kuri vyko Čikagoje esančiame Ukrainian Village rajone. Kovo 2-ąją, Pelenų trečiadienį, bendruomenės nariai dalyvavo Palaimintojo Jurgio Matulaičio Misijos bažnyčioje aukojamose šv. Mišiose, kurių metu buvo

Naujai išrinkta Market Parko bendruomenės valdyba ateinančiai dvejų metų kadencijai. Iš kairės į dešinę: Auksuolė Marciulevičienė, Audra Sokas, Živilė Gurauskienė, Gilija Krūmaitienė, Violeta Masaitienė, Laima Tamošiūnaitė, Genovaitė Jucienė, Marija Lekys, Dalia Gedvilas, Aistė Velde.

Živilės Gurauskienės nuotr.

meldžiamasi už Ukrainą. Šiais metais bendruomenė jungėsi prie tarptautinių organizacijų rengiamų humanitarinės paramos Ukrainai rinkimo akcijų, dalyvavo siunčiant šaliai humanitarinę pagalbą, prisidėjo pakuojant siuntinius. Birželio 12-ąją bendruomenėje buvo minima Gedulo ir Vilties diena, liepos 10 d. – S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio 88-erių metų sukaktis.

Market Parko bendruomenės organizuotų renginių aprašymai buvo pateikti laikraščiu „Draugas“, „Dirva“, portalo *Voruta.lt* skaitytojams. Šiais metais, kaip įprasta, bendruomenė dalyvavo Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos, Lietuvių jaunimo centro, JAV LB Krašto valdybos, kitų bendruomenių ir organizacijų renginiuose, rėmė laikraštį „Draugas“, bendradarbiavo su LR Generaliniu konsulu Čikagoje, Amerikos lietuvių taryba (ALT), Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjunga, Lietuvių jaunimo centru, Čikagos liuanistine mokykla, įvairiais šokių kolektyvais, lietuvių bendruomenėmis bei klubais, ir kt. organizacijomis.

Renginio metu bendruomenės pirmininkė dėkojo praėjusios kadencijos valdybai už kantrybę bei įteikė Padėkos raštus ilgiausiai dirbusiems valdybos nariams: Laimai Tamošiūnaitėi, Gilijai Krūmaitienei, Marijai Lekys ir Genovaitėi Jucienei.

Išdininkei pateikus finansinę ataskaitą į susirinkusiuosius kreipėsi Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos klebonas kunigas Jaunius Kelpšas: „Kiekviena organi-

zacija labai svarbi, o lietuvių bendruomenė ypač. Dėkoju visiems, kad esat aktyvūs parapijiečiai, linkiu, kad taip ir išliktų. Visi esame broliai ir seserys Jėzuje Kristuje. Džiaugiuosi ir noriu palinkėti, kad Kristaus dvasioje sutartume, bendruomeniškumo dvasia jungtų mus visus. Sėkmės naujai renkamai valdybai, Dieve laimink!“

Sveikindamas naujai išrinktą valdybą LR Generalinio konsulato Čikagoje atašė Julijonas Matukas akcentavo, kad ypatingai vertintina tai, kad bendruomenė aktyvi, ir džiugu, kad joje vykdoma prasminga veikla, puoselėjanti mūsų kultūrą.

Renginio metu buvo išrinkta bendruomenės valdyba ateinančiai dvejų metų kadencijai: Auksuolė Marciulevičienė, Aistė Velde, Vilija Kilikauskas, Gilija Krūmaitienė, Laima Tamošiūnaitė, Violeta Masaitienė, Genutė Jucienė, Marija Lekys, Živilė Gurauskienė. Revizijos komisija: Aurelija Dobrovolskienė, Dalia Gedvilas, Audra Sokas.

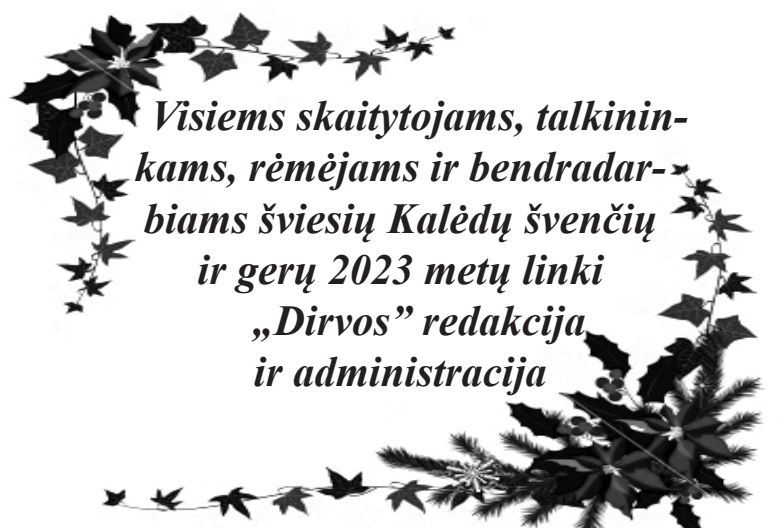
Pasveikinus naujai išrinktą valdybą buvo nutarta arti-

miausiu metu susirinkti pasiskirstyti pareigomis ir aptarti aktualiausius klausimus.

Renginiui baigiantis bendruomenės pirmininkė Auksuolė Marciulevičienė sveikino naujai išrinktą valdybą, linkėdama susiklausymo ir ryžto dirbti siekiant bendrų tikslų, nes šiais metais numatyta daug ir įvairių projektų, bei priminė, kad ir ateityje valdyba sieks vadovautis JAV lietuvių bendruomenės išleistais įstatais ir taisyklėmis. „Tenka tik apgailėstauti, – kalbėjo Auksuolė Marciulevičienė, – kad Market Parko bendruomenės metiniame ataskaitiniame susirinkime nesulaukėme JAV LB Tarybos narės Reginos Butkus, kuriai mūsų bendruomenės nariai skyrė savo balsus ir pasitikėjimą, nors iš anksto buvo suderintas susitikimo laikas“.

Pasibaigus renginiui svečiai neskubėjo skirstytis namo, ir jaukus bendravimas tęsėsi iki vėlyvos saulėto sekmadienio popietės.

Market Parko lietuvių bendruomenės atstovė spaudai Živilė Gurauskienė

EDUKACIJA VAŠINGTONO KRISTIJONO DONELAIČIO LITUANISTINĖ MOKYKLOJE

Lietuvos ambasada Vašingtone / Embassy of Lithuania in Washington, D.C. 2022 m. gruodžio 3 d. šeštadieninėje Vašingtono Kristijono Donelaičio Lituanistinė Mokykla suorganizavo Vašingtone viešinių Okupacijų ir laisvės kovų muziejaus bei Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro vadovų, istorikų dr. Arūno Bubnio ir Remigijaus Černiaus edukaciją apie sovietų trėmimus, lagerius, kalėjimus, tremtinių buities sąlygas bei jų vaikų kasdienybės akimirkas su augintiniais bei šventines akimirkas su šeima.

Istorijos pamoka apie so-

viėtų kalėjimus, lagerius ir tremtį užtruko ilgiau nei buvo planuota. Mokytoja Angelė vaizdžiai su vaidybiniais elementais pasakojo savo šeimos tremties istoriją, o muziejaus direktorius pasidalino prisiminimais apie vaikų gelbėjimą iš tremties.

Vaikai ir jų tėveliai pakviesti aplankyti Komunizmo aukų muziejų Vašingtone, kur galima pamatyti unikalių tremties ir rezistencijos eksponatų, atvežtų iš Lietuvos.

Pedagogams buvo padovanojama muziejinių Ramunės Driaučiūnaitės ir Mildos Jarušaitienės sudaryta knyga „Užrašyti žodžiai liudija“.

LGGRTC

Edukacija Vašingtono Kristijono Donelaičio lituanistinė mokykloje.

LGGRTC

ADOLFO RAMANAUSKO-VANAGO PAGERBIMO CEREMONIJA JAV

Atminimo gėlės padėtos prie Komunizmo aukų memorialo Vašingtone.

LGGRTC

Lietuvos ambasada Vašingtone 2022 m. gruodžio 2 d. organizavo New Britain (JAV) mieste gimusio Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio (LLKS) gynybos pajėgų vado, LLKS Tarybos prezidiumo pirmininko pirmojo pavaduotojo, aukščiausiojo LLKS pareigūno iki 1956 m. lapkričio 29 d., kuomet sovietų budeliai jam įvykdė mirties bausmę, Adolfo Ramanausko-Vanago pagerbimo ceremoniją. LLKS 1949 m. Vasario 16-osios deklaracijos signatarui 65-ųjų mirties metinių proga atminimo gėlės padėtos prie Komunizmo aukų memorialo Vašingtone. Ceremonijoje dalyvavo Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinis direktorius dr. Arūnas Bubnys, Okupacijų ir laisvės kovų muziejaus direktorius istorikas Remigijus

Černius ir gynybos atašė (JAV ir Kanada) brg. gen. Modestas Petrauskas.

Laisvės kovotojo kelią Adolfas Ramanauskas-Vanagas pradėjo 1945 m. Nemunaičio apylinkėse kuopos vadu. Šią kuopą gabus organizatorius išaugino iki bataliono. Po metų nuo partizaninės kovos pradžios A. Ramanauskas-Vanagas buvo paskirtas Dainavos apygardos vado pirmuoju pavaduotoju, o 1947 m. rugsėjį slaptu balsavimu partizanų sąskrydyje tapo šios apygardos vadu.

1948 m. A. Ramanauskas-Vanagas išrinktas Pietų Lietuvos partizanų srities vadu. Atlikęs ilgą ir pavojingą kelionę pėsčiomis iš Dzūkijos į Radviliškio rajoną, 1949 m. vasario 2–22 d. A. Ramanauskas-Vanagas dalyvavo visos Lietuvos vyriausiųjų parti-

ADOLFO RAMANAUSKO-VANAGO ŽŪTIES METINIŲ PAGERBIMO RENGINIAI

2022 m. lapkričio 29 d. Alytaus Adolfo Ramanausko-Vanago gimnazijos mokiniai ir LŠS karininko Antano Juozapavičiaus šaulių 1-osios rinktinės Lazdijų r. brg. gen. Adolfo Ramanausko-Vanago šaulių 104-osios kuopos šauliai, Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazijos jaunieji šauliai ir gimnazistai, mokytojai dalyvavo Lietuvos valstybės vadovo, kovojusio su sovietų okupacija, Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarybos 1949 m. vasario 16 d.

zanų vadų suvažiavime, kur buvo įkurtas Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdis (LLKS) ir sudaryta vyriausioji partizanų vadovybė – vienintelė teisėta valdžia sovietų okupuotoje Lietuvoje. Suvažiavimas A. Ramanauską-Vanagą patvirtino Pietų Lietuvos srities partizanų vadu.

Visą laisvės kovų laikotarpį MGB, vėliau KGB įnirtingai ieškojo partizanų vado A. Ramanausko-Vanago ir jo žmonos. Jų paieškai vadavo aukščiausi LTSR saugumo sistemos pareigūnai. Suimti Ramanauskus pavyko tik po 11 jo partizaninės kovos metų, 1956 m. spalio 12 d. Kaune. Jau pirmąją dieną jis buvo nuvežtas į Vilniaus KGB kalėjimą ir sadistiškai kankinamas. Kankinimai ir tardymai truko visus metus.

1957 m. rugsėjo 25 d. LSSR Aukščiausiasis Teismas partizanų vadą nuteisė mirti. 1957 m. lapkričio 29 d. A. Ramanauskas-Vanagas buvo sušaudytas. Sušaudymo vietą galima pamatyti Okupacijų ir laisvės kovų muziejuje. Lietuvos atstovų vizitas JAV vyko vykdam projektą „Sovietinės okupacijos laikotarpio eksponatai Komunizmo aukų muziejuje Vašingtone (JAV)“. Projektą finansavo LRV kanceliarija.

LGGRTC

Deklaracijos signataro, Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio ginkluotojų pajėgų vado, ADOLFO RAMANAUSKO-VANAGO 65-ųjų žūties metinių pagerbimo renginiuose Vilniuje.

Dieną per 200 jaunųjų šaulių dalyvavo orientaciniame žygyje po Vilniaus miesto vietas, susijusias su Adolfu Ramanausku-Vanagu, susipažino su Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro Okupacijų ir laisvės kovų muziejaus ekspozicijomis.

Vakare LGGRTC Tuskulėnų memorialo Konferencijų salėje visi buvo pakviesti pažiūrėti dokumentinį vaidybinį filmą „Mokytojas. Adolfas Ramanauskas-Vanagas“.

Nuo ankstyvos vaikystės gyvenęs Būdviečio seniūnijos Bielėnų kaime, baigęs Seinų „Žiburio“ gimnaziją Lazdijuose, vėliau – šiame krašte mokytojaves ir kovojęs, Adolfas Ramanauskas-Vanagas yra geriausias begalinio patriotiz-

mo, ištikimybės tėvynei, pasiaukojamos kovos už jos laisvę ir nepriklausomybę pavyzdys jaunajai kartai, moksleiviams.

„Šiandien, įvertinus Lietuvos partizanų vado A. Ramanausko-Vanago darbus, manau, kad jis – Lietuvos laisvės kovotojas-idealistas, viena ryškiausių pokario ginkluotojo pasipriešinimo asmenybių“, – sakė LGGRTC generalinis direktorius dr. Arūnas Bubnys.

Filmui pasibaigus, renginio dalyviai bendravo su Lietuvos partizanų vado Adolfo Ramanausko-Vanago dukra Auksute Ramanauskaite-Skokauskiene, Kovo 11-osios Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataru, Aukščiausiosios Tarybos Atkuriamojo Seimo Pirmininku prof. Vytautu Landsbergiu, LGGRTC generaliniu direktoriumi dr. A. Bubniu ir kitais garbiais svečiais. Visi kalbėję pabrėžė, kad šiaandien kaip niekad svarbi laisvės dvasia ir samprata, kuomet vyksta karas Ukrainoje. **LGGRTC**

Kovo 11-osios Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras, Aukščiausiosios Tarybos Atkuriamojo Seimo Pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis.

LGGRTC

JAV LIETUVIŲ POEZIJOS PAVASARIO TIKSLAS:

„Suburti išeivijoje gyvenančius lietuvių ir JAV lietuvių poetus iš skirtingų JAV valstijų – kultūrine veikla prisidėti prie JAV ir Pasaulio lietuvių poetų tautinio tapatumo išsaugojimo JAV išeivijoje, sudaryti ir išleisti kasmetinį PoPaJAVlt poezijos rinkinį, pristatyti poeziją ir poetus jau tradicija tapusiame Poezijos Pavasario JAV renginyje, pasidalinti sukauptais tekstais ir patirtimi ne tik tarpusavyje, bet ir su visa JAV lietuvių bendruomene ir tapti JAV išeivijos kultūrine ir literatūrine dalimi.“

Kviečiame registruotis ir siųsti savo poeziją leidinio sudarymui ir redagavimui iki 2023 vasario 1 dienos.

JAV lietuvių poezijos pavasaris planuojamas 2023 balandžio 15 dieną, šeštadienį, Pasaulio lietuvių centre, galerijoje SIELA.

Leidinio sudarymą remia PoPaJAV NFP ir Lietuvių fondas, Inc. **Sandra Avižienytė**

SEIME VYKO DR. KRISTINOS BURINSKAITĖS KNYGOS PRISTATYMAS

2022 m. gruodžio 7 d. Vilniuje, Seimo lankytojų centre vyko Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro išleistas dr. Kristinos Burinskaitės knygos „SLAPTIEJI BENDRININKAI. Agentų veikla šeštajame – devintajame dešimtmėčiais“ pristatymas.

Renginyje dalyvavo knygos autorė dr. Kristina Burinskaitė, LR Seimo narys dr. Arvydas Anušauskas, LGGRTC istorikas dr. Darius Juodis, sesuo Bernadeta Mališkaitė SJE, Teresė Birutė Burauskaitė.

Renginį moderavo Seimo Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos pirmininkė Paulė Kuzmickienė.

Pasak istorikės dr. K. Burinskaitės, imtis KGB agentų temos buvo nedraus, nes jie visuomenėje ir demonizuojami bei mitologizuojami. Pasirodanti informacija apie asmenų ryšius sukelia didžiulį aziotazą, kontraversiškus vertinimus, už kurių nesimato noro suprasti kas yra agentas, bet pasmerkti ir nubausti arba užmerkti akis prieš tokią nepalankią informaciją. Tačiau moksliniai tyrimai, viešinami dokumentai turėtų kelti diskusijas kaip reikėtų, ar nereikėtų vertinti, traktuoti agentų veiklą? Ar pats sutikimo bendradarbiauti faktas yra esminis momentas įvertinant jų kaip agentų veiklą. Ar svarbiau yra tai, kas vyko po užverbavimo, kokia jo kaip agento konkreti veikla. Tam tikruose Rytų ir Vidurio Europos valstybėse bandoma įvairiapusiškiau juos vertinti ir pažinti, nes tai leidžia daryti ir likę archyvai, ne

tik kaip prasikaltusius, bet ir kaip represinių struktūrų aukas, kad žmogus turintis tam tikrą socialinį statusą galėjo būti ir užverbuotas ir tai yra suderinami dalykai, nors tai ir sunku suvokti ir priimti.

Jaunoji mokslininkė dr. K. Burinskaitė renginyje sakė: „man asmeniškai buvo įdomu ir svarbu praskleisti šį paslapčių ir mitų apraizgytą KGB veiklos aspektą. Tyrinėjant agentų temą tenka susitaikyti su faktu, kad ne visi dokumentai yra išlikę, o ir buvę agentai apie tai nekalba.“ Tad labai sunku kalbėti apie verbavimo mechanizmą arba kaip nutrūksta šie sudėtingi ryšiai. Šią spragą šiek tiek kompensuoja prisipažinusių agentų pasakojimai. Teisę naudoti šias anketas, užslaptinant visą informaciją, kuri galėtų paviešinti juos, suteikė Liustracijos komisija. Tad belieka remtis KGB dokumentais ir bandyti atskleisti agentų socialinį portretą, statistinius duomenis, bei kokią

vietą jie vaidina įgyvendinant KGB užduotis. Kita vertus, tai intriguojanti tema, nes apie juos žinome tikrai nedaug.

Ši knyga yra skirta ne tik istorikams profesionalams, bet ji gali būti naudinga ir įdomi teisininkams, politologams, antropologams, sociologams bei XX a. populiaros Lietuvos istorijos mėgėjams.

Pažymėtina, kad dr. K. Burinskaitė laikoma ir vertinama kaip sovietinių represinių struktūrų mokslinių tyrimų profesionali specialistė. Jos mokslinių interesų sritys – Lietuvos istorija 1940–1991 m., sovietinių represinių struktūrų veikla 1940–1991 m. Ji yra penkių knygų autorė ir bendraautorė, paskelbusi per 30 mokslinių straipsnių Lietuvos ir užsienio moksliniuose žurnaluose, knygose apie KGB veiklą ir jos metodus.

Knygos pristatymas buvo transliuojamas Seimo „YouTube“ paskyroje. **genocid.lt**

Dr. Kristinos Burinskaitės knygos „Slaptieji bendrininkai. Agentų veikla šeštajame – devintajame dešimtmėčiais“ pristatymas. **Raimundo Kaminsko nuotr.**

VAŠINGTONE JAUTRUS PASAKOJIMAS APIE LIETUVOS EKSPONATUS

Komunizmo aukų memorialinio fondo prezidentas, ambasadorius Andrew Bremberg, pristatydamas Vašingtono komunizmo aukų nuolatinę ekspoziciją, kurioje eksponuojami unikalūs ir autentiški Okupacijų ir laisvės kovų muziejaus perduoti tremties ir rezistencijos eksponatai, pasakoja apie ribotus maisto daivinius, nuolatinius nepriteklus, badą ir ligas bei jautriai pereina prie Lietuvos eksponatų ir Lietuvos gyventojų išgyvenimų Sovietų okupacijoje temos:

„Iš duonos trupinių pa-

darytas rožinis, iš Sibiro per Lietuvą iki Jungtinių Amerikos Valstijų atkeliavęs maldos reliktas yra stiprios tautos, dvasios šviesumo, kurio nepalaužė kančia, simbolis. Vieni duoną atimineja, kelia badą, o kiti ir paskutiniu kąsniu dalinasi“, – pasakoja Vašingtono komunizmo aukų muziejaus steigėjo vadovas.

Projektą „Sovietinės okupacijos laikotarpio eksponatai Komunizmo aukų muziejuje Vašingtone (JAV)“ finansuoja LR Vyriausybės kanceliarija.

genocid.lt

PRENUMERUOKITE DIRVA

DIRVA
LIETUVIŲ KULTŪROS IR IŠŠAUGOJIMO FONDAS

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLA SE - \$78,
ORO PAŠTU | UŽSIENI
METAMS - \$130.00**

SUOMIJOS NEPRIKLAUSOMYBĖS IR VĒLIAVOS DIENOS MINĖJIMAS VYZUONŲ SENIŪNIJOJE

Utenos rajono savivaldybės administracijos Vyžuonų seniūnijoje vykusio iškilmingo Suomijos Nepriklausomybės ir Vėliavos dienos minėjimui skirti informaciniai standai. *Autoriaus nuotr.*

2022 m. gruodžio 6 d. Utenos rajono savivaldybės administracijos Vyžuonų seniūnijoje įvyko iškilmingas Suomijos Nepriklausomybės ir Vėliavos dienos minėjimas.

Minėjime dalyvavo Utenos rajono savivaldybės administracijos direktorius Vidas Žvinys, Utenos rajono savivaldybės tarybos narys Vytautas Kaziela, Vyžuonų seniūnijos seniūnė Jolita Bučelienė, Užpalių gimnazijos direktorius Rimantas Žvirblis, Vyžuoniškių bendrijos „Vyžuona“ narys, minėjimo organizatorius Alvydas Malinauskas, Vyžuonų bibliotekos bibliotekininkė Daiva Pilkauskaitė, vyžuoniškių bendrijos „Vyžuona“ pirmininkė Renata Davniukienė, kiti vyžuoniškiai. Gaila, kad dėl gamtos sąlygų bei darbo užimtumo negalėjo atvykti svečiai iš Vilniaus ir Kauno – VDU doc. dr. Romualdas Povilaitis ir dr. Raimundas Kaminskas. Tačiau jie atsiuntė savo sveikinimą ir pranešimą, su kuriais minėjimo dalyviai buvo supažindinti.

Minėjimo pradžioje Vyžuonų kapinėse Utenos rajono savivaldybės administracijos direktorius V. Žvinys ir savivaldybės tarybos narys V. Kaziela padėjo gėlių vainiką ant Augustino Juozo Marganavičiaus tėvų kapo. Tylos minute buvo pagerbti Suomijos kariai, kovoję ir žuvę už nepriklausomą Suomiją, bei Žiemos karo savanoris, Lietuvos ir Suomijos pilietis, gimęs Vyžuonose, palaidotas Helsinkyje Augustinas Juozas Marganavičius (1890.09.18–1976.12.24.).

Minėjimo dalyviai, grįžę į Vyžuonų bibliotekos salę, prie Suomijos vėliavos iškilmingai išklusė Utenos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus V. Žvinio sveikinimą Suomijos Nepriklausomybės ir Vėliavos dienos proga.

Lietuvą ir Suomiją sieja tam

tikri istoriniai ryšiai ir tvirta partnerystė, ypač plėtojant bendradarbiavimą Europos Sąjungoje ir NATO perspektyvoje. Savivaldybės administracijos direktorius V. Žvinys priminė, kad kaimynystėje gyvuojančios Suomijos valstybės laimėjimai yra mums visiems geras pavyzdys ir paskata mokytis, dirbti ir kurti kartu. Reikia tikėti, kad bendros pastangos bei lūkesčiai ir toliau kurs turiningą, taikią bei saugią ateitį mūsų kaimynystėje.

Pasirašytas sveikinimas bus perduotas Suomijos Respublikos ambasadai Lietuvos Respublikoje, Lietuvos Respublikos ambasadai Suomijos Respublikoje, Lietuvos bičiuliams Suomijoje.

Užpalių gimnazijos direktorius R. Žvirblis dalyvius supažindino su Suomijos Nepriklausomybės Deklaracijos paskelbimu 1917 m. gruodžio 6 d., priminė Suomijos valstybės kūrimosi istoriją, Žiemos karą, iškilų vadą Karlą Gustavą Manerheimą. Apžvelgta Lietuvos – Suomijos draugijos istorija.

Užpalių gimnazijos direktorius R. Žvirblis dalyvius supažindino su Suomijos valstybingumo istorija, Žiemos karu.

Priminsime, kad Augustinas Juozas Marganavičius gimė Vyžuonose (Pranciškaus ir Karolinos Marganavičių šeimoje) 1890.09.18, mirė Helsinkyje 1976.12.24.

Pradžioje A. J. Marganavičius išvyko uždarbiauti į Peterburgą, kur jį globojo vyžuoniškių Saladžių šeima. Vėliau Marganavičius išvyko į Suomiją. Po kurio laiko persikėlė į Petrapilį ir ten 1915 m. baigė cheminio dažymo bei valymo mokyklą. Karo veiksmams nutilus, vėl grįžo Suomijon. Čia vėl gilino savo specialybės žinias ir 1920 m. gavo suomių cheminio valymo bei dažymo meistro diplomą. Atidarė dirb-

tuvę, kuri turėjo pasisekimą. Ilgainiui ją išplėtė, įkūrė keletą skyrių, tapo pasiturinčiu žmogumi. Kaip geras specialistas ir visuomenininkas, įgijo didelį suomių pasitikėjimą ir buvo jų gerbiamas.

Visą laiką Suomijoje A. J. Marganavičius buvo visuomeniškas, dalyvavo Suomijos – Lietuvos draugijos veikloje. Buvo pirmasis nuolatinės Lietuvos pasiuntinybės sekretorius ir reikalų vedėjas, ėjo Lietuvos konsulo Dr. Oellero sekretoriaus pareigas Helsinkyje.

Nepamiršo Lietuvos: jo rūpesčiu užmegzti kontaktai su Suomijos šauliais, kariais. 1926 m. A. J. Marganavičius apsilankė Lietuvoje ir vizito metu buvo priimtas į Šalių sąjungą. A. J. Marganavičius įsteigė pereinamąjį apdovanojimą – sidabrinį stiprybės kaušą šauliams, kurį 1931 metais iškovojo II Utenos – Zarasų rinktinė. 1930 m. įsteigta Suomijos karininkų Suojelusunta sidabrinė taurė, kuri kaip ir stiprybės kaušas tapo sportiniais prizais, dėl kurių varžydavosi Lietuvos šauliai.

Apie 1926 m. A. J. Marganavičius aplankė gimtąsias Vyžuonas, užsukdamas pas savo draugus Saladžius, senolį knygnešį A. Radzevičių. Anta-

no Saladžiaus sūnus Valentinas, kurį Peterburge globodavo pats Augustinas, jau lankė Utenos „Saulės“ dvejų metų mokytojų kursus. Tikriausiai abiem kilo mintis suaktyvinti vyžuoniškius šaulius. Kai Valentinas Saladžius 1931 m. buvo paskirtas Vyžuonų mokyklos mokytoju, Vyžuonų šaulių būrio vadu, šaulių veikla suklestėjo. Daugelio renginių, sporto varžybų rėmėjas buvo A. J. Marganavičius. Už nuolatinę pagalbą vyžuoniškiams A. J. Marganavičius išrinktas Vyžuonų šaulių būrio Garbės pirmininku.

Netgi tada, kai paminklas savanoriams Vyžuonose buvo nugriautas dėl kelio platinimo, A. J. Marganavičius siūlėsi miestelyje nupirkti žemės sklypą paminklui atstatyti. Tačiau prasidėjęs Žiemos karas Suomijoje, o vėliau Lietuvos okupacija gražius planus sugriovė.

A. J. Marganavičius ilgėjosi Lietuvos ir ją dažnai lankydavo, lydėdavo ekskursijas į Lietuvą. Surinko daug aukų šaulių namų statybai, su dideliu nuoširdumu priimdavo atvykstančius į Suomiją lietuvius, padėdavo tvarkyti jų reikalus, būdavo vertėju ir palydovu jų kelionėse po Suomiją, sudarydavo sąlygas gauti darbo jo įmonėje „Ereko“. Svajono grįžti į Lietuvą ir nuolat joje įsikurti, tačiau nebuvo sąlygų.

Žinoma, kad A. J. Marganavičius buvo suradęs sau nuotaką vyžuoniškę, tačiau ji pabūgo išvykti (arba jos neišleido) į jai nežinomą kraštą. A. J. Marganavičius vedė suomę Ainą, su kuria 1936 m. šventė Vasario 16-osios šventę. Apie šeimą daugiau nieko nežinoma. Užmirštas mūsų kraštiečio ne tik vardas, bet ir jo žygdarbis.

Tik ambasadoriaus Vladimiro Jarmolenko rūpesčiu, kreipiantis į Lietuvos Respublikos ambasadą Suomijos Respublikoje, kapinėse atnaujinta A. J. Marganavičiaus antkapio lentelė. 2022 m. LRT „Daiktų istorijos“ laidos vedėjas Saulius

Utenos rajono savivaldybės administracijos Vyžuonų seniūnijoje įvykusiame iškilmingame Suomijos Nepriklausomybės ir Vėliavos dienos minėjime kalbėjo seniūnė J. Bučelienė. *Autoriaus nuotr.*

Pilinkus parengė laidą apie šį vyžuoniškį.

https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000240866/vienintelis-lietuvius-dalyvaves-ziemos-kare-augustas-marganavicius-tapo-atsidavusiu-dvieju-saliu-patriotu?fbclid=IwAR3WaUWmikAzdrVAwziG75HaOIkpZ_0gjRpAuB8GeQgAK3KxCKISrGxK4fA

Augustinas Juozas Marganavičius – bene vienintelis lietuvis dalyvavęs 1939–1940 Sovietų Sąjungos–Suomijos kare (Žiemos karas– suom. talvisota). Šis lietuvis vyžuoniškis savanoriu stoji į Suomijos kariuomenę, tarnavo 1-ajame sargybos batalione, dalyvavo mūšiuose, buvo sužeistas. Apdovanotas Suomijos ir Lietuvos medaliais ir ordinu.

Kol kas Vyžuonose nepavyko nustatyti Augustino Juozo Marganavičiaus artimųjų. Tai bus artimiausia bendruomenei skirta užduotis. Kaip savo pranešime minėjo Vyžuonų seniūnė J. Bučelienė, sustiprinti tiltai prieš 100-tą metų tarp Suomijos ir Lietuvos turi tvirtėti, atnaujinti ryšiai tarp Suomijos ir Vyžuonų.

Pasak bendrijos nario A. Malinausko, šis Suomijos Nepriklausomybės ir Vėliavos dienos minėjimas Vyžuonų seniūnijoje turėtų tapti tradiciniu, o šio miestelio bendruomenė galėtų tinkamai įamžinti savo kraštiečių, vienintelį žinomą lietuvių, dalyvavusių 1939–1940 Sovietų Sąjungos–Suomijos kare (Žiemos kare).

Pagal Lietuvos žmogaus teisių gynimo asociacijos pirmininko, Lietuvių etninės kultūros draugijos Kauno teritorinio padalinio koordinatoriaus VDU doc. dr. R. Povilaičio atsiųstą pranešimą, „Apie Lietuvos – Suomijos draugijos istoriją“, prielaidas jai įsikurti sukūrė Suomijos humanitarų, visų pirma tautosakos tyrinėtojų domėjimasis lietuvių, kaip galimai išnykstančia tauta su savo kultūra, tautosaka (folkloru). Giliau susipažinę su lietuvių dainomis, pasakomis ir kt., suomių intelektualai dar 19 a. pabaigoje susižavėjo lietuvių kultūra ir tauta. Ypatingai gilų interesą ir simpatijas lietuviams reiškė folkloristai prof. Aukusti Niemi (1869–1931), Julius Mikola ir jo žmona rašytoja Maila Talvio, kuriems įtaką darė V. Kudirka ir kiti to meto lietuvių nacionalinio judėjimo veikėjai. Mikola ir Talvio metus (1894) gyveno Plokščiuose (Šakių raj.) kur rinko tautosaką, po to tą dirbo Dzūkijoje.

Iki I pasaulinio karo Lietuva ir Suomija buvo carinės Rusijos sudėtyje, tačiau lietuvių Suomijoje buvo labai mažai, bet karo metais, ypač jo pabaigoje, jų labai padaugėjo. 1916–1917

(Nukelta į 11 psl.)

(Atkelta iš 10 psl.)

SUOMIJOS NEPRIKLAUSOMYBĖS IR VĒLIAVOS DIENOS MINĖJIMAS VYŽUONŲ SENIŪNIJOJE

metais Suomijoje buvo apie 2000, iš jų Helsinkyje 1000, lietuvių. Jie bendravo, turėjo savo aktyvius veikėjus (ypač karo gyd. Vladą Nagevičių, kanauninką, rašytoją ir vertėją Adolfą Sabaliauską („Žalia rūta“, jis pirmasis į lietuvių kalbą išvertė pasaulio klasikos veikalą epą „Kalevala“), turėjo tam tikrą organizaciją, įkūrė dar mažai besireiškiančią „Lietu-

bičiuliai 1931 m. įkūrė kultūrinę Suomų – lietuvių draugiją. (A. Niemi su žmona, A. Marganavičius su žmona ir kt.). Pirmininku buvo A. Niemi, vicepirmininkas Oller, buvo du draugijos redaktoriai: suomių ir lietuvių (A. J. Marganavičius). Draugija veikė iki 1944 m.

TSRS metais abi draugijos neegzistavo, Lietuvos ryšiai su Suomija vyko tik per „susigiminiavusius miestus“: Vilnius-Joensu (nuo 1969 m.), Kapsukas (dab. Marijampolė)-Kokkola (1967), Tampere su Kaunu ir Klaipėda su Turku susigiminiavo jau neprikla-

A.† A.
**DR. GRAŽINA
J. PAULIOKONIS**

mirė 2022 m. lapkričio 19 d., sulaukusi 98 metų.
Liko dukra JŪRATĖ JASON, anūkės ILONA EKEN ir LEILA LAOUN ir proanūčiai: JOANNA, PENELOPE, PETER EKEN, OLIVIA ir MARGOT LAOUN.

Nuliūdusi šeima

**„DIRVAI“
AUKOJO:**

- J. Jason, Greenwich, CT 205
- S. Matas, Independence, OH..... 100
- R. Sadauskas, Hampton, VA..... 100
- G. Taoras, Westlake, OH 70
- D. Sodeika, Torrance, CA..... 55
- B. Flynn, Loveland, OH..... 50
- J. Bacevice, Cleveland, OH..... 44.75
- N. Raila, Langley, WA..... 40
- A. Barzdukas, Falls Church, VA..... 30
- D. Jakas, Blue Bell, PA..... 30
- A. Balas, Richmond Hts., OH..... 20
- G. Kampe, Willoughby, OH 20
- R. Zorska, Univ. Hts., OH 20
- M. Ambrose, Lewes, DE..... 12
- A. Tamoshaitis, New Richmond, WI 10
- A. Pliodzinskas, Houston, TX..... 2

**Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame**

**KLAIDOS
ATITAIŠYMAS**

Š.m. lapkričio 29 d. „Dirvos“ numeryje, Juozo Skiriaus, Vytauto Didžiojo universiteto profesoriaus, Lietuvos nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos vyriausiojo mokslo tyrėjo straipsnyje „Japonija 1922 m. pripažino Lietuvos valstybę: buvo jaučiamas japonų palankumas“ įvyko neapsižiūrėjimas, leidybos klaida. Iškrito pirmoji nuoroda. o antroji nuoroda buvo perstumta į pirmosios vietą ir t. t. Tad, gavosi išnašų neatitikimas. Atsiprašome autoriaus ir skaitytojų.

„Dirvos“ redakcija

Užpalių gimnazijos direktorius Rimantas Žvirblis dalyvius supažindino su Suomijos Nepriklausomybės Deklaracijos paskelbimu 1917 m. gruodžio 6 d., priminė Suomijos valstybės kūrimosi istoriją, Žiemos karą, iškilųjį vadą Karlą Gustavą Manerheimą.

Autoriaus nuotr.

vių draugiją” (pirmininkas V. Nagevičius). Lietuvius kaip ir suomių bei kitas Rusijos tautas veikė labai stiprios yrančios Rusijos imperijos nacionalinio išsivadavimo idėjos.

Lūžis įvyko 1917-05-06 d. Helsinkio universitete surengus „Lietuvių vakarą“. Jį rengė lietuviai ir suomių – jų bičiuliai (V. Nagevičius, Maila Talvio, kt.) buvo skaitomi pranešimai apie Lietuvą, dainuojamos jos dainos, grojami lietuvių kompozitorių kūriniai (pvz., dainavo Kipras Petrauskas). Vakarą praėjo puikiai, apie Lietuvą sužinojo ir ją ėmė palaikyti daug suomių. Po karo beveik visi lietuviai grįžo namo.

1927 m. minėto „Lietuvių vakaro“ dalyviai sumanė jį paminėti Kaune. V. Nagevičiaus (tada jau generolo), Sabaliausko ir kitų pastangomis balandžio mėn. buvo įkurta Lietuvių – suomių draugija, o gegužės – Kaune, Karo muziejuje įvyko didžiulė lietuvių ir suomių draugystės šventė (kalbos, muzika, pranešimai, sveikinimai). Draugijos I pirmininko (V. Nagevičiaus) pavaduotoju (vicepirmininku) tapo Sabaliauskas, II pavaduotoju – Suomijos konsulas Lietuvoje Arnio. Draugija turėjo iki 100 narių, veikla buvo kultūrinė, minėjimai ir kt. (vėliau jos pirmininku tapo inž. Reklaitis). 1940 m. sovietai draugiją uždarė.

Likę Suomijoje Lietuvos

somybės metais. Iki 1990 m. veikė tik Suomijos – TSRS draugystės draugija.

Iki Lietuvos Sąjūdžio metų tik kai kurie mokslininkai tyrė suomių kultūrą, pvz., jų folklorą. Toks buvo VPI prof. (tapęs juo vėliau) Stasys Skrodenis, kuris buvo kalbų kursuose Suomijoje, tyrė jos ir lietuvių tautosakos ryšius ir savarankiškai išmoko suomių kalbą. Visų pirmo jo iniciatyva (jis ją aktyviai reišė, pvz., 1989 m.) 1990-01-20 d. Vilniuje buvo atkurta Lietuvos – Suomijos draugija (Liettua – Suomi seura). Ją sudarė inteligentai, daugiausiai vilniečiai. Narių buvo apie 100. Pirmininku išrinktas S. Skrodenis. Apie tą įvykį rašė Lietuvos, Suomijos ir Karelijos (Rusija) spauda. 1990 m. kovo mėn. įsikūrė Kauno skyrius, 1991 m. Panevėžio, vėliau – Klaipėdos, 1992 m. Smalininkuose (egzistavo neilgai), o 1993 m. Plokščiuose. Stiprų postūmį veiklai davė 1990 m. balandį Helsinkyje įsikūrusi Suomų – lietuvių draugija „Donelaičio-Lietuvos bičiulių draugija“. Daug padėjo A. Niemi anūkas Helsinkio prof., statistikas Hannu Niemi (dabar emeritas) ir kiti. Draugija įkūrė skyrius Joensu, Tampereje ir Turku (jos interneto svetainė <https://www.donelaitis.fi/lietuviskai/>).

Lietuvos – Suomijos draugija reikšmingiausia buvo 1990-1993 metais, kada Lie-

tuvoje dar nebuvo Suomijos ambasados. Tada draugija atliko Suomijos konsulato funkcijas (ne tik kultūriniai, bet ir ekonominiai ryšiai, turizmas, vizų reikalai). Daug veikta švietime (pvz. studentų siuntimas į Suomiją, ypač mokytis suomių kalbos).

Kaune veikla buvo ne tokia aktyvi, nes čia nebuvo Suomijos ambasados, tačiau surengta keletas konferencijų, skirtų Žiemos karui (3 kartus jose lankėsi suomių ambasadoriai), viešai buvo minimos Suomijos nepriklausomybės dienos, pagerbtas Kaune miręs (1930 m.) Suomijos švedas poetas ir Švedijos konsulato sekretorius Henry Parland (mirė 22 metų), buvo rodomas suomių meninis filmas „Žiemos karas“.

Pasak doc. dr. R. Povilaičio, vyžuoniškiai galėtų palaikyti ryšius ne tik su Suomijos visuomeninėmis organizacijomis, bet ir aukštesniu lygiu – seniūnijos ar savivaldybės. Tiltas gali būti tiesiamas ir stiprinamas per vyžuoniškio Augustino Juozo Marganavičiaus – Suomijos kariuomenės savanorio, Žiemos karo dalyvio, Suomijos lietuvių kultūros veikėjo – atminimą.

Alyvdas Malinauskas, Vytauto Didžiojo šaulių (Kauno apskr.) 2-osios rinktinės 202-os kuopos šaulys, vyžuoniškių bendrijos „Vyžuona“ narys, minėjimo organizatorius.

LAIŠKAS

Brangūs „Dirvos“ bendradarbiai,

Sveiki sulaukę Šventų Kalėdų ir linkiu sveikatos Naujaisiais metais! Ši karikatūra buvo spausdinta 1934 m. Tėvynėje. Gal būtų gražu išleisti „Dirvoje“.

Jonas Stundžia

Ačiū už sveikinimą ir spausdiname 1934 m. kalėdinę karikatūrą.

„Dirvos“ redakcija

LIETUVIAI PASAULIO JAUNIMO LEDO RITULIO ČEMPIONATĄ PRADĖJO PRALAIMĖJIMU BRITAMS

Lietuvos jaunimo ledo ritulio rinktinėi nepavyko sėkmingai pradėti Kaune gruodžio 11 d., sekmadienį startavusio pasaulio jaunimo iki 20 metų II diviziono A grupės turnyro, rašoma *hockey.lt*.

Pirmose Kauno ledo rūmuose vykstančio čempionato rungtynėse Lietuvos rinktinė nesugebėjo išlaikyti įgytos persvaros ir patyrė pralaimėjimą 3:4 prieš Didžiosios Britanijos ledo ritulininkus.

Rungtynių pradžioje lietuviai labai anksti privertė varžovus pažeisti taisykles ir nors pirmosios daugumos realizuoti nepavyko, po antrosios britų pažangos Lietuvos rinktinė išiveržė į priekį. Iš arti ritulį į vartus pasiuntė Timuras Sedleckis-Razinas (06:57, rez. perd. Simonas Valivonis, Milanias Levčenko).

Į dar didesnę šoką lietuviai rungtynių favoritus pasiuntė po minutės, kai Ilja Michalevičius prasiveržė prie varžovų vartų ir atliko pavojingą metimą, o pirmasis prie vartininko atremto ritulio prišokęs Marijus Dumčius padvigubino Lietuvos rinktinės persvarą (08:21, rez. perd. I. Michalevičius, Ignas Bakus).

Didžiosios Britanijos atstovams atsitiesti padėjo Carteris Hamillas. Puolėjas metimu atbula ranka pasiuntė ritulį virš Juliaus Andrekaus peties ir sušvelnino lietuvių persvarą iki minimumo (09:59, rez. perd. Archie Hazeldine'as)

Pelnytas įvartis suteikė britams pasitikėjimo aktyviau spausti lietuvius jų pačių aikštės zonoje, o situaciją dar labiau komplikavosi antrojo kėlinio pradžioje. Už žaidimą aukštai iškelta lazda M. Dumčius susilaukė maksimalios nuobaudos: ne tik paliko komandą penkių minučių mažumai, tačiau ir pats buvo išvartas iš aikštės.

Mažumoje atsilaukė lietuviams nepavyko: puikiai įžaidus ritulį Bayliui Harewoodui beliko iš arti pasiūsti ritulį į tuščius vartus (27:55, rez. perd. Mackenzie Stewartas). Visgi, galutinai perlaužti rungtynių kontrolės Didžiosios Britanijos rinktinė nesugebėjo ir antroje kėlinio dalyje savo progų turėjo ir lietuviai. Iš pradžios porą pavojingų metimų atliko Paulius Grybauskas, o vėliau Lietuvos rinktinė vėl gavo progą daugumai.

Būtent daugumoje krito trečiasis įvartis į Didžiosios Britanijos vartus. T. Sedleckis-Razinas išiveržė į oponentų zoną ir perdavė ritulį Vakariui Čižui, kuris nestabdydamas jo vienu lietimu iššovė į viršutinį vartų kampą (38:05, rez. perd. T. Sedleckis-Razinas, Domas Janušonis).

Rezultatas vėl tapo lygus po individualaus Jacko Hopkinso reido. Puolėjas išiveržė į lietuvių zoną ir palikęs gynėją už nugaros galingu metimu pasiuntė ritulį į vartus (39:20, rez. perd. B. Harewoodas).

Lietuvos jaunimo ledo ritulio rinktinė.

hockey.lt nuotr.

Trečiąjį kėlinį aktyviau pradėjo lietuviai, bet jiems koją pakišo nuobaudos. Iš pradžios suteikė progą varžovams perimti iniciatyvą, vėliau Lietuvos rinktinės nariai prasižengė jau patys žaisdami daugumoje, o dar viena nuobauda leido oponentams įgyti dvigubą kiekybinę persvarą. Tokios progos Didžiosios Britanijos nariai nepaleido: J. Hopkinsas metimu į artimąjį vartų kampą pirmą kartą rungtynėse išvedė savo rinktinę į priekį (49:17, rez. perd. Jonathanas McBeanas, Rhodasas Michellis-Kingas).

Per likusią rungtynių dalį lietuviai dar dukart žaidė daugumoje, bet įvarčiais šių situacijų jie nepavertė ir pergale po rungtynių džiaugėsi Didžioji Britanija.

Lietuvos rinktinės treneris

Mindaugas Kieras po rungtynių neslėpė, jog didelę įtaką rungtynių rezultatui turėjo nereikalingos nuobaudos.

„Rungtynių pradžioje žaidėme tikrai gerai, dėl to išiveržėme į priekį. Bet vėliau gavome tokių baudų, kurių tikrai galėjome negauti. Tarp jų ir netyčinis žaidimas aukštai pakelta lazda, po kurio teko penkias minutes gintis keturi prieš penkis. Tokie keli niuansai gali ir nulemti visą rungtynių pabaigą“, - kalbėjo Lietuvos rinktinės vyriausias treneris.

Geriausiu rungtynių žaidėju išrinkto Domo Janušonio teigimu, šiandien rinktinėi pritrūko sėkmės realizuojant savo progas.

„Manau, kad žaidėme gana gerai, pirmajame kėlinyje dominavome rungtynėse. Antroje kėlinyje koją pakišo baudos minutės, o trečiajame kėlinyje jau kažkiek pritrūko ir jėgų. Kažkur pritrūko ir sėkmės, kai varžovai išnaudojo savo progas, o mes savųjų ne. Tačiau manyčiau, jog šiandien buvome verti pergalės“, - neslėpė gynėjas. **LRT**

PASAULIO JAUNIŲ STANDARTINIŲ ŠOKIŲ ČEMPIONATE LIETUVIAI IŠKOVOJO BRONŽĄ

Dar nespėjo nurimti aistros, vos praėjusį savaitgalį kunkuliavusios suaugusiųjų pasaulio ir Europos čempionatuose Italijoje, o nuo vyresniųjų šokėjų neatsilieka mūsų šalies jaunieji. Šeštadienio vakarą Bulgarijos sostinėje Sofijoje pasibaigė šios amžiaus grupės (14 – 15 metų amžiaus sportininkai) standartinių šokių pasaulio čempionatas, rašoma pranešime žiniasklaidai.

Bronzos medalius jame iškovoję šių metų jaunių Lietuvos čempionai Pranas Mitkus ir Justė Jančiūnaitė iš Vilniaus „DaVi“ klubo.

Šį kartą žodis „iškovoję“ tinka kaip niekad. Nors visus atrankinius turus P. Mitkus ir J. Jančiūnaitė įveikė labai lengvai ir, dalindamiesi antru – trečiu rezultatu tarp 59 duetų, pateko į finalą (geriausiųjų šešetuką), finale jie kartu su pora iš Izraelio surinko po vienodą balų skaičių – po 17. Lietuvos šokėjų lėtas valsas, fokstrotas ir kvikstepas buvo įvertinti trečiomis vietomis, o tango ir Vienos valsas – ketvirtomis. Tuo tarpu izraeliečiai Jaime Martinez Ibanez ir Emmi Brener mūsiškius

aplėnė, šokant būten tango ir Vienos valsą (už tango jiems skirta netgi antroji vieta), bet pralaimėjo likusius šokius. Būtent šis skirtumas nulėmė, kad bronzos medaliai atiteko jauniems Lietuvos sportininkams.

Nedaug iki finalo pritrūko ir Sofijoje startavusiems šių metų Lietuvos vicečempionams Neidui Lenkaičiui ir Izabelei Žymančiūtei iš Kauno „Kaspino“ klubo. Galutinėje čempionato įskaitoje šokėjai užėmė 8-ąją vietą.

Beje, dėl jaunių čempionato pusfinalio (geriausiųjų dviliktuko) Bulgarijoje taip pat susiklostė neįprasta situacija, kurią teko spręsti vyriausiaja čempionato vertintoja dirbusiai Lietuvos teisėjai Daivai Dackevičienei. Net keturios poros surinko po vienodą balų skaičių ir pasidalino 12 – 15-ąją vietas, tad pusfinalyje vietoje dvylikos šoko tik vienuolika porų: vertintojų techninės sąlygos nenumato

Pranas Mitkus ir Justė Jančiūnaitė. *LSŠF nuotr.*

galimybės pusfinalyje dalyvauti penkiolikai duetų – jeigu surenkamas vienodas balų skaičius, maksimaliai pusfinalyje šokti leidžiama keturiolikai.

Jaunių amžiaus grupės planetos čempionais tapo šokėjai iš pastaruosiu metu vis garsiau sportinių šokių pasaulyje minimos kaimyninės Latvijos – Richards Krivins ir Marija Golubeva. Antrieji buvo Bulgarijos šokėjai Aleks Kostadinov ir Ivelina Karcheva.

Planetos pirmenybėse jaunių vertino Austrijos, Bulgarijos, Čekijos, Ekvadoro, Italijos, Latvijos, Rumunijos, Sakartvelo vertintojai. Komisijoje taip pat dirbo teisėjas iš Lietuvos Donatas Vėželis. **LRT**

Now serving Lithuanians, including former Taupa Members!

1385 Andrews Avenue
Lakewood, Ohio 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latvian@ameritech.net

Hours: Mon, Wed, Fri 9:00AM-3PM
Tue 9:00AM-5:30PM
Sun 9:30-10:30AM, 1st and 3rd Sundays each month, except Federal Reserve holiday weekends

View our Website and Facebook page for a list of our services:

www.latvianclevelandcu.orgwww.facebook.com/latvianclevelandcuJAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuočiai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.